

Gümüşhane, Akhisar,
Şarkî Karahisarda yeniden
zelzeleler oldu

AKŞAM

Kundura, İstik, çizme ve göşonlarınızı
daima en son yeniliği takip eden
Yeni Postane karşısındaki
ALTIN TOP
Kundura ve İstik mağazasından en
uygun fiatlarla temin edebilirsiniz.
Tel: 23396

Sene 22 — No. 7635 — Fıatı her yerde 5 kuruş

PERŞEMBE 25 Kânunusani 1940

Telefon: Başmuharrir: 20565 — Yarı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Almanya, İtalyanın endişe- lerini izale etmeğe çalışıyor

Romaya gönderdiği bir muhtıradan İtal- yaya Balkanlar hakkında teminat verdi

*Almanya, Alman - Sovyet politikasının İtalyan
menfaatlerini nazarı dikkate alacağını bildiriyor*

Elifbe ile kültür elde edilir mi?

Cumhuriyette Peyami Safa, gençlerin «Kaç yaşında olursa olsun, lâtîn harflerinden başka bir de, hususî olarak, arab harflerinin elifbesini okumalarını» lüzumlu görüyor.

Eğer şöhrete muhtaç bir muharrir olsaydı, halledilmiş bir inkılâp davasını birdenbire bu tarzda kurcalamasını bir kısım halkın basit hislerini kabartmakta fayda arayan bir demagojiye atfederdik. Şayet kuvvetli kültür sahibi, genç bir entelektüel olmasaydı, bu iddiayı sadece kaba bir irtica sayabilirdik. Fakat vaziyet bu değildir. Peyami Safa meseleyi, tetkike değer bir fikir diye ortaya atıyor. Biz de sadece, objektif bir tarzda, fikir bakımından düşündüklerimizi söyleyeceğiz.

Çocuklara arap harflerini öğretmek hem faydasızdır, hem tehlikeli.

Arkadaşımız, «arap harfini bilmek devlet işlerinde de, hususî müesseselerde de kuvvetli bir tercih sebebi olmağa devam ediyor» diyor.

Arap harflerini bilmenin devlet işlerinde kuvvetli bir tercih sebebi olduğunu asla zannetmiyoruz. Hatta devlet işlerine alınan gençlerde arap harfleri bilgisi istenildiği de vâki değildir. Eğer iddia doğru ise mesele cidden endişeli bir safhada demektir. Bunun doğru olup olmadığını tetkik etmek ve tedbirini aramak hükûmete düşer. Hususî müesseselerde arap harflerini bilenleri hâlâ arayanlar var. Bu da, bazı müessese sahiplerinin yeni harflere alışmamış olmalarından ileri geliyor. Buna, birkaç sene sonra erecek bir istisna gözü ile bakmak lâzımdır. Bu muvakkat hâlî, milli bir ihtiyaç sayarak gençleri maziye rücu ettirmek doğru bir hareket olamaz.

Meselenin kültür cephesine gelince, bize öyle geliyor ki bu sahada da elifbeye sihirli bir meziyet atfetmek nihayet hayalden ibarettir. Diyan edebiyatını, eski tarihleri, el yazmalarını, Namık Kemal devrini, Abdülhak Hamidi, hattâ bize en yakın olan Edebiyatı Cedideyi anlamak için eski elifbeyi bilmek kâfi midir?

«Taş basması, el yazması veya matbu 45 bin eser» Peyami Safanın yazdığı gibi, değerli bir kültür kaynağı ise, bu kaynaktan istifade edebilmek için elifbe, kendi kendine yeten bir vasıta mıdır? Asırlardan beri ilk ve orta mekteplerde yıllarca elifbe okuması, bunu iyice öğrenmiş insanlardan yüzde kaçı, hayır, yüzde değil, binde, on binlerde kaçı bu eski kültür kaynağı olan eserleri okuyup anlayabilirdi ki şimdi babasının hususî, üstünkörü elifbe okutacağı gençler anlayabilsin?

Bunları anlamak için elifbeden sonra bir de arapça, farsça öğrenmek icabeder. Hem de çok esaslı bir şekilde... Zira eskiden liselerde senelerce de... okuduğumuz arapça, farsça kaç gençli divan edebiyatını okuyabilecek hâle getirmiştir, Allah bilir. Hepimiz

Necmeddin Sadak

(Devamı 4 üncü sahifede)

Romanya kralı ile veliahdinin Besarbyadaki kolordu karargâhını ziyaretleri

Paris 24 — Balkanlar ve yakın şarkın maruz bulunduğu tehdit İtalyada endişe uyandırmaktadır. Almanya, Sovyet Rusyanın bu havalıye inmiyeceğinden bahisle İtalyanın endişelerini izale etmeğe çalışıyor. Petit Parisien gazetesi diyor ki:

«Berlinden gelen bazı haberlere göre Ribbentrop ve Hess, Mussoliniye gönderilmek üzere hazırladıkları bir muhtırayı ayın on altıncı günü Hitlerlere takdim etmişlerdir. İtalya, Alman-

yadan izahat istememekle beraber Alman hükûmeti harp projeleri ve beynelmile meseleler hakkında düşüncelerini bildirmeğe muvafık bulunmuştur. Almanya, İtalyanın sadık bir müttefiki olduğunu tekrar etmekte ve harp icabatı ile umumî emniyet bakımından Balkanlarda bazı hareket ihtiyacı görüldüğü takdirde bile Alman - Sovyet politikasının İtalyan menfaatlerini nazarı dikkate alacağını bildir-

(Devamı 7 nci sahifede)

Almanya, Balkanlarda arazi emelleri beslemiyor

*Eski Fransız Başvekili Blum, şayanı dikkat
bir makalesinde böyle diyor ve Romanyanın
vaziyeti üzerinde mütalâa yürütüyor*

Paris 24 (A.A.) — Populaire gazetesinde Almanya tarafından halihazırda Balkanlar üzerine yapılan tazyiki mevzuubahseden Blum şöyle yazmaktadır:

«Bu tazyikin mahiyetine ve mânasına gelince, öyle zannediyorum ki Hitler Balkanları Alman hayat sahasının bir cüz'ü addediyor ve şimdiki halde Balkanlara karşı arazi emelleri beslemiyor. Almanyanın hakiki hedefi muhtelif Balkan devletleriyle akdettiği itilâfların kendisine temin ettiği iktisadî menfaatleri tarsin etmek ve mümkünse inkişaf ettirmektir.

Balkanlarda harp çıkacak olursa, Almanya'ya yapılan petrol, hububat, hayvan ve saire nakliyatı duracaktır. Bir abluka diğerine inzımam edecektir. Hitler'in karşılaştığı yegâne müşkül Besarbyayı yutmak isteyen

(Devamı 7 nci sahifede)

Dikkatler: KÜTÜPHANE

Bir mütetebbi diyor ki:

— Üniversite kütüphanesinde Ahmed Mitatın eserleri tam koleksiyon halinde değil. Halbuki, intizam fikri yerinde olan bir Avrupa mahalle kütüphanesinde bile meselâ Paul de Kock'un hiç bir kitabı eksik olamaz. Birakin ki, bizim hayatımıza nazaran Ahmed Mitat, Paul de Kock menzilesinde sayılmaz.

Mütetebbi, neşriyatın tam koleksiyonunu nerede bulsun da tetebbi etsin?

Şu kütüphaneler işini katî şekilde yoluna sokmalı. Hiç olmazsa İstanbul'da bir tek mükemmel kütüphane!... Onsuz kültür olamıyor.

Sallada şiddetli kış yüzünden harp durdu

**Karlar içinde donmuş 400
Rus askeri bulundu**

Estonyanın tavassutta bulunduğu ve Sovyetlerin tekliflerini bildirdiği haberleri tekzip ediyor

Londra 24 — Helsinkiden bildiriliyor: Sovyetler Kareli berzahında iki gün fasulasız hücumlarda bulunmuşlardır. Bu hücumların hepsi tardedilmiştir. Ladoga gölünün şimalinde yapıtılan hücumlarda neticesiz kalmıştır. Sallada şiddetli kış yüzünden harp harekâtı durmuştur. Burada iki metre kar vardır, 400 Rus askeri karlar içinde donmuş olarak bulunmuştur.

Sovyet tayyareleri dün de muhtelif şehirler üzerinde uçarak bombalar atmışlardır. 6 Sovyet tayyaresi düşürülmüştür.

Helsinki 24 (A.A.) — Merkezi Finlandiyada Murmes'e karşı Rus tayyarelerinin dün yaptığı taarruzda bir bombanın bir sığınakta infilâkı üzerine 19 kişi ölmüş ve bir çok kişi de yaralanmıştır.

Estonyanın tavassutu şayiası doğru değil

Helsinki 24 (A.A.) — Sovyetler Birliğinin Estonyadan Sovyet - Fin ihtilâ-

fında tavassutta bulunmasını ve Finlandiya Sovyet sulh tekliflerini bildirmesini talep ettiği diplomatik mahfillerde söylenmektedir. Fakat resmî Fin mahfillerinde bu haber tekzip edilmektedir.

Fin tebliği

Helsinki 24 (A.A.) — 24 kânunusani akşam Fin tebliği: Kareli berzahında iki Rus hücumu püskürtülmüştür.

Ladoga gölünün doğu - şimalinde dün bütün gün şiddetli muharebeler vukubulmuş, Ruslar ağır zayıyla tardedilmişlerdir. Ruslardan yedi hücum arabası zaptedilmiştir.

Diğer bölgelerde mühim bir şey olmamıştır.

Sovyet tayyareleri mahdut faaliyet göstermiş, faaliyetleri bilhassa hastanelere karşı olmuştur. 21 sivil ölmüş ve 22 sivil yaralanmıştır.

Finlandiya hava kuvvetleri muvaffakiyetli bombardımanlar yapmıştır.

(Devamı 7 nci sahifede)

Garp cephesine bir Türk matbuat heyeti gidecek

**Sekiz kişilik bir heyet Fransa hükûmeti tarafından
cepheyi ziyarete davet edildi**

Ankara 24 (Telefonla) — Haber aldığımızı göre Fransa hükûmeti Türk gazetecilik ve edebiyat âlemine mensup altı kişi ile ajans umum müdürlüğü ve matbuat umum müdürlüğü'nün bir temsilinden mürekkep sekiz kişilik heyeti Garp cephesini ziyarete davet etmiştir. Bu heyette Basın birliği reisi ve Ulus başmuharriri Ankara mebusu B. Falih Rifki Atay, Tan gazetesi başmuharriri M. Zekeriya Sertel, Yeni Sabah

gazetesi başmuharriri İstanbul mebusu B. Hüseyin Cahid Yalçın, Akşam gazetesi başmuharriri B. Necmeddin Sadak, Türk ediblerinden mebus B. Reşad Nurî Güntekin, Anadolu ajansı umum müdürü B. Muvaffak Menemencioğlu, Cumhuriyet gazetesi başmuharrirlerinden B. Nadir Nadi ve matbuat umum müdürlüğü müsavirlerinden B. Şekip Enginer bulunmaktadır.

Saadabad paktı askerileştiriliyor mu?

**Bir Mısır gazetesine göre Afganistan ve
İran, Irak nezdinde teşebbüse girişmişler**

Kahire 24 (A.A.) — Stefani ajansı bildiriyor: Bağdad'dan El Mısır gazetesine bildirildiğine göre Afganistan ve İran hükûmetleri son günlerde teker-rür eden Sovyet tehditlerine bir mukabele olmak üzere Saadabad paktının askeri bir muahede şekline sokulmasını Irak'a teklif etmişlerdir. Bu gazeteye göre, bu teklifi tedkik etmekte olan Bağdad hükûmeti bu hususta müzakere-lerde bulunmak üzere Kâbil ve Tahrana murahhaslar göndermeğe hazırlanmaktadır.

Bay — Fevkalâdel.. Harikulâdel.. Şaheser..

Bayan — Ne yapıyorsun yahu, herkes öteki salondaki eserleri beğeniyor!..

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Son dakika

30 bin kişiyi giydirebilecek elbise geliyor

Fransa 15 milyon frank tahsis etti

Londra 25 — İngiliz - Türk yardım komitesi tarafından Anadolu'daki zelzele felâketzedelerine toplanan 80 tonluk giyecek yola çıkarılmıştır. Bununla 30 bin kişiyi giydirmek kabildir.

Paris 25 — Resmî gazetede intişar eden bir kararname Anadolu zelzele felâketzedelerine yardım için Başvekil ve Hariciye Vekili emrine 15 milyon frank vermektedir.

Bir Yugoslav torbito muhribi battı

Belgrad 25 — Resmî bir tebliğ'e göre Yugoslavyanın Liyubiyana torpido muhribi Sibenik limanında denizin altında bir kayaya çarpmış ve batmıştır. Birçok ölü vardır.

Alman tayyareleri Şetland üzerinde

Londra 25 — Alman tayyareleri dün Şetland adaları üzerinde yüksekten uçmuşlardır. Bir Alman tayyaresi alçalarak bir kargo üzerine bomba atmıştır.

B. Gafenko 1 şubatta Belgrada hareket edecek

Bükreş 25 — Balkan antantı konseyi reisi, Romanya Hariciye Nazırı B. Gafenko 1 şubatta Belgrada hareket edecektir.

Romanya Hariciye Nazırına, Hariciye Nezareti umumî kâtibi, kalemi mahsus müdürü ve gazetecilerden mürekkep bir heyet refakat edecektir.

Finlândiyaya kredi

Amerika 60 milyon dolar verecek

Vaşington 25 — Finlândiyaya 60 milyon dolarlık kredi açılması hakkındaki kanun lâyhasını meclis encümeni 2 rey'e karşı 18 rey'e kabul etmiştir.

Helsinki 25 — Finlândiya tarafından Fin - Sovyet müzakerelerine dair hazırlanan Beyaz kitap yakında muhtelif lisanlarda neşredilecektir.

İtalyan - Yunan ticaret anlaşması

Roma 25 — İtalya Hariciye Nazırı ve Yunanistan sefiri, İtalya ile Yunanistan arasında yeni bir ticaret anlaşması imza etmişlerdir.

B. Churchill harb harekâtı hakkında malûmat verdi

Londra 25 — Dün akşam Avam Kamarasında yapılan hususî bir toplantıda Bahriye Nazırı B. Churchill harp vekayii hakkında bir saat kadar beyanatta bulunmuştur. Nazır bilhassa denizlerde muharebenin ne şekli alacağını izah etmiştir.

Alman iş cephesi şefinin nutku

Fransaya olduğu kadar İsviçre ve Hollandaya karşı da mücadele...

Berne 24 (A.A.) — Alman iş cephesi şefi Ley son nutkunda «Yalnız Versailles muahedesine karşı değil, aynı zamanda 1640 tarihli Westphalie muahedesine karşı da mücadele ediyoruz» demiştir.

Bu beyanat, hakkında tefsiratta bulunan Brener Tagnasat gazetesinde, Westphalie barış muahedesine Al-sasın konseye terkedildiğini ve İsviçre ile Hollanda'nın istiklallerinin resmen ilân edildiğini kaydederek diyor ki:

Mezkûr muahedeye karşı mücadele, Fransaya olduğu kadar İsviçre ve Hollandaya karşı da mücadeledir.

Sovyetler birliğine ecnebi memleketler arasında telefon görüşmesi yasak edildi

Riga 24 (A.A.) — Sovyetler birliğine ecnebi memleketler arasında yapılan hususî telefon görüşmelerinin bugünden itibaren men edildiği bildirilmektedir.

Orta Avrupa ve Tuna Avrupası devletlerinin istiklalleri

Paris 24 (A.A.) — İmparatorluk mahafiline B. Herlot nun riyasetinde verilen öğle ziyafetinde, Çekoslovakya elçisi B. Osusky bir nutuk söyleyerek Orta Avrupa ve Tuna Avrupası devletlerinin istiklallerini temin temennisinde bulunmuş ve bunun ancak bu devletler şimdiki hukukî ve siyasi otarlıktan çıktıkları takdirde mümkün olacağını kaydettikten sonra:

«Fransa ile İngiltere arasındaki askeri, iktisadi ve mali tesanüd bu hususta bir alamettir» demiştir.

İzmirde tütün piyasası yükseliyor

İngiltere için mühim miktarda tütün almak üzere İzmir'e bir mümessil geldi

İzmir 24 (Telefonla) — Britiş Amerikan kumpanyasının bir mümessili İngiltere için İzmirden mühim miktarda tütün almak üzere buraya gelmiştir. Mümessil burada 10 gün kalacaktır. Bir kısım tütünün doğrudan doğruya müstahsilden alınması muhtemeldir.

Son zamanda tütün piyasasında bariz bir yükselme vardır. Bir hafta evvel 30 kuruşa satılan tütün şimdi 60 - 70 kuruşa fırlamıştır. Müstahsil elinde az tütün vardır.

Muğla 24 (A.A.) — Bayram münasebetiyle tütün satışı olmamıştır.

Şimdiye kadar Muğla muntakasında 2,5 milyon, MİLAŞ muntakasında bir milyon, Bodrumda 300 bin, Fethiyede 250 bin kilo tütün satılmıştır. Geri kalmış olan tütün miktarı pek azdır.

Gümüşhanede zelzele

Binalardaki çatlaklar arttı

Gümüşhane 24 (A.A.) — Dün gece burada biri çok şiddetli ve diğer ikisi hafif olmak üzere üç defa zelzele olmuştur. Evvelki zelzelelerde bazı binalarda husule gelen çatlaklıklar artmıştır. 28 birincikânundan beri şehrimizde her gün yer sarsıntıları vukubulmaktadır.

Akhisarda zelzele

İzmir 24 (Telefonla) — Bugün, Akhisarda saat 12,45 de bir zelzele olmuştur. Hasar yoktur.

Ş. Karahisar 24 (A.A.) — Son 24 saat zarfında 4 hafif zelzele olmuştur. Hasar yoktur.

Malatya 24 — Erbaadan Malatya Hımayi Etfal cemiyetine gönderilen 16 yetim çocuk bugün şehrimize gelmiştir.

Manisa 24 — Dün gece zelzele felâketzedelerinden bir kafil daha şehrimize gelmiştir.

Bunlardan bir kısmı Balıkesir ve Akhisara gönderilmiştir. Manisada kalmış olan 24 kişinin her türlü istirahatleri temin edilmiş ve ihtiyaçları karşılanmıştır.

Tokat valiliği

B. Salâhaddin Vekâlet emrine alındı, yerine Siird valisi tayin edildi

Ankara 24 (Telefonla) — Tokat valisi B. Salâhaddin Vekâlet emrine alınmış, yerine Siird valisi B. İzzeddin tayin edilmiştir. Siird vali vekâletine de mükiye müfettişlerinden B. Nihad getirilmiştir.

Ticaret ve Maliye Vekilleri Ankaray gittiler

Bayram münasebetiyle şehrimize gelen Vekillerden Ticaret Vekili B. Nazmi Topçuoğlu ile Maliye Vekili B. Fuad Ağralı dün akşamki ekspresle Ankaraya gitmişlerdir. Aynı trenle Emniyet Umumiye müdürü B. Ali Rıza Çevik de Ankaray gitmiştir.

Ziraat umum müdürü İzmirde tedkikat yapacak

İzmir 24 (Telefonla) — Ziraat umum müdürü B. Âbidin Ege, tedkikatta bulunmak üzere bugün Ankaradan şehrimize gelmiştir.

Meriç ve Tuncanın suları alçalıyor

Edirne 24 (A.A.) — Meriç ve Tunca nehirlerinin suları 70 santim eksilmiştir. Her iki nehir çekilmek üzeredir.

Torbaldada Fetrek çayı taştı, iki kişi boğuldu

İzmir 24 (Telefonla) — Torbalı kazasında Fetrek çayı taşmıştır. Aslanlar köyünde Bulgaristan göçmenlerinde Atif oğlu Abdullah ile karısı Ayşe ve çocukları 1 yaşında Nâilenin binmiş oldukları manda arabası suların cereyanına kapılmış, üçü de suya düşmüşlerdir. Abdullah yüzerek kendisini kurtarmış, karısı 19 yaşında Ayşenin cesedi bulunmuştur. Küçük Nâilenin cesedi ise henüz bulunamamıştır.

İzmir 24 (A.A.) — Yağmurlar dün kesilmiş ve hava açılmıştır. Birkaç gün suların demiryolunu istilâsı gündünden müşkülâta uğramış olan tren münakalâtı yeniden düzelmiştir.

İngiltere - İtalya münasebatı

B. Chamberlain, Avam Kamarasında sorulan suallere cevap verdi

Londra 24 (A.A.) — Avam Kamarasında İngiltere ile İtalya arasındaki münasebat hakkında sorulan muhtelif suallere cevap veren B. Chamberlain ezcümle demiştir ki:

İki hükümet, 1938 de akdedilen İngiliz - İtalyan anlaşması mucibince icab eden askeri malûmatı teati etmiş bulunuyorlar ve deniz ve hava kuvvetlerine ait malûmatı da kânunusani nihayetinden evvel bildirmiş olacaklardır.

İtalya, Doğu Afrikası ile İngiliz - Mısır Sudanı, Kenya ve İngiliz Somalisi arasındaki hududun tahdidine gelince, bu mesele yeniden tedkik edile-

cektir. Zira İtalyan hükümeti 1939 ilkbaharında kendisine yapılan teklifleri kabul edememiştir.

İngiliz - Rus müzakereleri hakkındaki vesikalar

Londra 24 (A.A.) — B. Chamberlain Avam Kamarasında bir suale cevap vererek, harbin ilânına tekaddüm eden İngiliz - Rus müzakereleri hakkındaki vesikalardan neşri için katî bir tarih gösteremeyeceğini bildirmiş ve «bu vesikalardan neşriyi kolaylaştırmak için elimizden geleni yapıyoruz» demiştir.

Denizaltı harbi şiddetleniyor

Alman denizaltılarına karşı iki taarruz kaydedildi

Paris 24 (A.A.) — Denizaltı harbi şiddetlenmektedir. Alman denizaltılarına karşı dün yeniden iki taarruz kaydedilmiştir.

Bu haberi veren salâhiyyetar Fransız deniz mahafilinde beyan olunduğuna göre, bu taarruzlardan birini Fransız ve diğerini de İngiliz harp gemileri yapmışlardır.

Paris 24 (A.A.) — Dün Alman tahelbahirlerine karşı iki defa taarruza geçilmiştir. Salâhiyyetar deniz mahafilinde söylendiğine göre, bu taarruzlardan birini Fransız vapurları, diğeri de İngiliz vapurları tarafından yapılmıştır.

Batan vapurlar

Bir Norveç vapuru mayne çarptı

Oslo 24 (A.A.) — Haugesund limanına bağlı 4 bin tonluk Sydfold vapuru İskoçya sahilleri açığında bir mayna çarparak veya torpillenerek batmıştır. Mürettebatından 19 kişi diğer bir Norveç vapuru tarafından kurtarılmıştır. Beş kişi kaybolmuştur.

Batan İngiliz muhripleri

Londra 24 (A.A.) — Amirallik makamı tarafından zayı olduğu bildirilen 1475 tonluk Exmouth isimdeki torpido muhribi 175 zabıt ve bahriyeliden mürekkep olan bütün mürtebatı beraber batmıştır. Muhrip 4,5 İngiliz beş top ve daha küçük çapta altı topla müehhezdir.

Harbin başlangıcından beri batan diğer İngiliz muhripleri şunlardır: Duchess, 130 ölü, Gypsy 31 ölü, Blanche 2 ölü, Grenville 8 ölü, 75 yaralı.

Londra 24 (A.A.) — İngiliz Newhaven römorkörü balık avından bir hafta evvel dönmesi lâzımgelirken bu gemiden hiçbir haber alınmamıştır.

Geminin bir mayne çarparak hiçbir iz bırakmadan battığı tahmin ediliyor.

Rus tayyareleri Alman ve Fin vapurlarını bombaladılar

Londra 24 — Bugün iki Rus tayyaresi Aaland adalarında karaya oturmuş olan bir Alman vapurunu bombalamışlardır. Bu tayyareler biraz sonra da bir Finlândiya vapuru üstüne 15 bomba atmışlardır. Vapur batmıştır.

Japon diplomatları Peştede toplandı

Budapeşte 24 (A.A.) — Muhtelif hükümet merkezlerinde bulunan bir kaç Japon diplomatı hafta sonunda burada toplanarak elde ettikleri haberler hakkında bir mukayese yapmışlar ve beynelmîlel vaziyet hakkında teatili efkârda bulunmuşlardır.

Fransadaki Polonya ordusu mevcud

Paris 24 (A.A.) — Muvakkat Polonya millî meclisinde yaptığı beyanatta Başvekil Sikorski, Fransadaki Polonya ordusu mevcudunun 100 bine çıkaracağını bildirmiş ve demiştir ki:

Polonyanın bu kadar süratle mağlûp olmasına sebep memleketin birçok bakımdan tamamen demokratlaştırılmamış olmasıdır. Yeni hükümetin vazifesi katliyan demokrat bir Polonyanın esaslarını kurmaktır.

İngiliz kralı Kanadalı kâtaati teftiş etti

Londra 24 — Kral Jorj bugün Kanada kâtaatını teftiş etmiştir.

Yugoslav - Bulgar dosluğu

İki Hariciye Nazırı arasında telgraflar teati edildi

Belgrad 24 (A.A.) — Bulgar - Yugoslav daimî dostluk paktı imzasının üçüncü yıldönümü münasebetiyle Bulgaristan Başvekilii ve Hariciye Nazırı Köseivanof Yugoslavyaya bir mesaj göndererek iki dost milletten şimdi istikbale emniyetle ve imanla bakabileceğini kaydetmiştir.

Yugoslav Hariciye Nazırı Markoviç de beyanatta bulunarak bilhassa bu paktın Balkanlarda sulhün idamesine geniş miyasta yardım ettiğini söylemiştir.

Trablustaki

İtalyan kuvvetleri teftiş ediliyor

Bingazi 24 (A.A.) — Mareşal del Bono refakatinde mareşal Balbo olduğu halde şarki Libyadaki kıtaları teftişe başlamıştır. Mareşal Bingazi ve civarındaki muntakaları teftiş etmiştir.

Dük dö Vindsor'un yeni vazifesi

Londra 24 (A.A.) — Duc de Vindsora Fransada İngiliz yüksek kumandanlığı nezdinde yeni bir vazife verildiği söylenmektedir.

Sovyetlerin Londra sefiri Moskova'ya gidecekmiş

Londra 24 (A.A.) — Londranın Rus mahfillerinde zannedildiğine göre, yakında Moskova'ya hareket edecek olan Sovyet sefiri Maiski, İngiltere sefiri Moskova'ya avdet etmedikçe Londraya dönmiyecektir.

Kızılay umumî merkezine yatırılan iane yekûnu

Ankara 24 — Anadolu ajansının neşrettiği listeye göre, 22/1/940 günü Kızılay umumî merkezine yatırılan ianeler yekûnu 50,037 lira 79 kuruştur. Bu suretle felâketzedelere yardım olmak üzere Kızılay veznesine yatırılan paranın umumî yekûnu 20 numaralı liste dahil 487,104 lira 11 kuruşa balığ olmuştur.

İzmirde bir cesed bulundu

İzmir 24 (Telefonla) — Bugün, Şehidler mevkiinde 65 yaşında bir erkeğe aid cesed bulunmuştur. Hüviyeti henüz teşbit edilememiştir.

Amerikan gemilerinin kontrolü

Vaşington 24 (A.A.) — Hariciye Nezaretinde beyan edildiğine göre, Amerika hükümeti, Amerikan ticaret gemilerinin hareketlerinden evvel hamulelerinin İngiliz abluka memurları tarafından kontrol edilmesini kabul etmeye kendini mecbur addetmemektedir. Hariciye Nezaretinde, teşriki mesai edip etmemek meselesinin mevzuubahis olamayacağı, Amerikan gemilerinin Cebelüttrikta İngilizler tarafından aranıp kontrol edilmesi ve posta kuvallarının müsaderesi için hiç bir sebep leri strüle miyeceği beyan edilmektedir.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Gece kahvelerinde
Neyzen Tevfik

Seyahatlerin yalnız «mekân içre» değil, «zaman içre» de, «içtimaî tabakat içre» de yapıldığını, eskiden bir yazımda anlatmıştım. Trene yahud vapura binip Avrupaya gidersek; bu, «mekân içre» seyahat... Fakat harp vardır, paran yoktur; yahud diğer sebebler mevcuttur; bulunduğun şehirde «zaman içre», «içtimaî tabakat içre» gezin; her halde birincisinden daha az oyalayıcı değildir.

Filhakika, Beyoğlunun mutad halleriyle meselâ gece üçten sonraki vaziyeti arasında bir benzeşmiş bulunamaz.

Hele barlar kapanmağa başladıkandan sonra, sabahçı pastahanelerinin sinelerinde toplanan tezdalar pek garib oluyor: Dünyanın dört bir yerinden gelmiş güzel artistler ve yanlarındaki cüzdamı dolu bayanlar grup teşkil ediyor; yatacak yer olmayınca başka grup; ve bunlar komşu masalarda oturarak çay içiyorlar... Sabahçı pastahanelerinde yarım saat geçirecek tafelsüf etmek, insan tipi tedkik etmekteki zevk değil... Şehrimizin halkı arasında olsun, misafirlerimiz ecebelerden olsun, seri hari-cinmek insanları daima buralarda bulmak insalı. Fakat bazı geceler sabırlı, bazı geceler de pek dikkatli olmalı.

«— Bu zat kim?» Sualine cevap verecek tecrübeli bir arkadaşımız da yanımızda olursa ne hikâyeler, ne garibeler...

Bir kaç gecedir sabah iklimine müteveccihen «zaman içre» seyahat etmekteyim. Beyoğlunda meşhur musikînas neyzen Tevfik'e rastlıyorum.

Tabiatile derhal şu beyit akla geliyor:

Pelâspare rindi bedüş, kâse bekef,
Zekâtı mey verilir bir diyare dek gideriz!
Tevfik Fikret'in «Aslan kalbi kaplan göğsüne sığmamış» tabiri de bu maderad sanatkâra uygundur. Şeyh Galibin «bir şulesi var ki şem'i canın, fanusuna sığmaz asmanın» beyti, keza... Bizat Neyzen:

«Anamla babam benim vücudüme sebebîyet verirken baldıran mı yemişler de hüviyetim böyle zehir dolu? diye şikâyet eder.

Cemiyetin tuzu biberi mesabesinde insanlar vardır. Neyile, derişane sözlerle, irticalen ortaya atıverdiği manzum yahud mensur lâflarile, insanı raşelendiren sihri gözlerle, Kudret'in yuğurduğu muntazam bilmiş başı ile, gümrâh kıvrık kır saçlarile emsalsiz bir yaradılıştan insan olan Neyzen Tevfik üzerine cemiyetimizin alâka ve ihtimamı tekrar temerküz etmelidir kanaatindeyim.

Saat dört buçuktan sonra, polisler bütün sabahçı pastahanelerinin kapanmasını isterler. İlk kahvehaneler açılana kadar bir müddet artık hiç bir barınak kalmaz. Böyle bir zamanda, Neyzeni nereye gideceğini tayin edemez vaziyette görüyorum. Tatillerinden istifade ederek bir gecelerini Beyoğlunda geçiren bir üniversiteli grupu meşhur sanatkâr ortalarına almışlardı. Kendilerinden öğrendim ki, demin yarım saat kadar bir iskemle üzerinde uyumuş, uyumamış; yeniden «hayata» başlamak için gün doğmasını bekliyor.

Bazen zekâsını kuvvüm beynin kaplıyan küller arasından fırlıyor du:

— Üç gecedir dikkat ediyorum: Hep sakalımı traş görüyorum... Ma-

ŞEHİR HABERLERİ

Felâketzedelere yardım

İstanbulda toplanan para 911,802 lirayı buldu

Kızılâym merkezile kaza şubelerine bayram günlerinde yapılan teberrüat yekûnu 23257 lira 75 kurustur. Bu mikdar evvelki yekûna ilâve edilirse İstanbul halkının Kızılâyaya yatırdığı para 911,802 lira 11 kuruşa yükselmiştir.

Dün vilâyete bazı mülk sahipleri davet edilmiş, bunlar yapacakları teberrüat hakkında teahhüderde bulunmuşlardır. Em-lâk sahipleri bugün de davet edileceklerdir.

Dün de şehrimize Erzincan ve havalistinden 28 kişi gelmiştir. Samsun vilâyeti felâketzedelerin iskânı için yapılacak inşaat için 500 sandık çivi istediğinden bu çiviler bugünlerde satın alınarak Samsuna gönderilecektir.

Yabancı memleketlerin felâketzedelere yaptıkları yardım devam ediyor. Dün de şehrimize Fransadan mühim miktarda tıbbi ceza gelmiştir.

Şehrimizde bulunan felâketzede Erzincanlılar namına Erzincan Halk Partisi idare heyeti reis ve gazetemizin Erzincan muhabiri B. Mustafa Hatunoğlu Reiscüm-hur İsmet İnönü'ne bir telgraf çekmiş, felâket gününden itibaren şimdiye kadar hükümet resmi makamlarından, Kızılâydan görüldükleri büyük yardım etrafında derin minnet ve şükranlarını arz etmiştir.

Valinin beyanati

İstanbul Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar bir muharririmize şu beyanatta bulunmuştur:

«Zelzele felâketi dolayısıyla vilâyet, kaza ve nahiyelerimizde teşekkül eden millî yardım komitelerinin bugüne kadar temin ettikleri teberrü yekûnu bir milyon liraya yaklaşmaktadır. Teberrü hususunda bir kolaylık olmak üzere ayrıca teşkil edilen tali komitelerin vazifeleri bugünden itibaren merkez ve kazalardaki millî yardım komitelerine intikal etmiştir. Vatandaşların bu komitelere müracaatla teberrülerini yapmalarını rica ederim.

Armatörler toplandı

Kömür fiyatlarının artması meselesi görüşüldü

Dün öğleden sonra şehrimizdeki armatörler Mıntaka Liman reisiğünde, Liman reisi B. Refikin başkanlığında toplanmışlardır. Haber aldığımız göre, toplantının mevzuu, son günlerde vapur kömürleri fiyatlarının artmasıdır. Maamafih diğer yakacak maden kömürleri fiyatlarında de yükseklik olduğu ayrıca kaydedilmiştir. Armatörlerin söylediğine göre, evvelce tonu 11,5 liraya satılan kömür hâlen 14 liraya satılmaktadır. Kömür nakliye masraflarının da ton başına 2 liradan 4 liraya kadar yükseldiği görülmektedir. Karadenizdeki fırtına yüzünden şehrimize az miktarda kömür gelmektedir. Münakalât Vekâleti, vaki şikâyetleri nazarı dikkate alarak bu toplantının yapılmasını alâkadarlara emretmiştir. Toplantıda varılan neticeler, bir raporla dün akşam Vekâlete arz edilmiştir.

şallah...

— Tabii!... Anglo Sakson usulünü takib ediyorun...

İstihzasının oku, bu sefer, kendine de saplanıyor.

Sonra birdenbire hazinleşerek, bana:

«— Bir yazımı okudum! - diyor. - Kendisine istihfafla verilen bir sadakayı kabul etmeyen bir necib ruhlu çocuğu tasvir ediyordun!... Atıyor; parayı suratlarına atıyor... Bunu kaç kere okudum, ağladım!»

Ve birlikte şu beyti tekrarlıyoruz: Lâzım değil inayeti ehli tekebbürün, Bahşeyledik atâsını vechi abusuna!

Neyzen Tevfik için kimseden inayet temenni etmem. Onu rencide etmeyecek bir «cemiyet alâkası» ve ihtimamı isterim. (Vâ-Nû)

Karilerimizin mektupları

Şehitlik yolu

Edirnekapi şehidliğinin imarı için gerek şehidlikli imar cemiyeti gerek buraya defnedilen cenaze sahipleri, büyük fedakârlık sarfediyorlar. Bu suretle şehidlik, son birkaç sene içinde şehrimizin ciddiden mamur bir mezarlığı olmuyor. Ancak Edirnekapi ile Rami arasındaki yol çok bozuk olduğundan yazın kesif bir tozdan, kışın da derin bir çamur tabakasından geçmek kabil olmuyor. Bu yol, kısmen geçen sene geliş güzel bir halde yapılabılır bir semtin için ilâve yegâne muvasala vasıtasıdır. Binaenaleyh belediye mi, nafıa mı hangi daire alâkadarsa biran evvel bu semti bu çamur deryasından kurtarmalıdır. — H. S.

Tehlikeli bir mecra

Gedikpaşa - Eminsinan mahallesinin Pertevpaşa caddesindeki umumî mecra bozuktur. Her yağmur ve kardan sonra her sene mutlaka bir çok yerlerinden çöker. Derin ve tehlikeli çukurluklar açılır. Günlere haftalara bilhassa karanlıklar gecelerde yolcular için çok tehlikeli vaziyette açık kalır. Günlere geceler geçer; nihayet iki kişilik bir tamirci ekibi gelir, kendi kendilerine yalan yanlış tamir ederler. Fakat bu esfer başka başka yerlerden bir ayak darbesile diğer çukuntular açılır. Temelleri kalmıyan ve çok eski olan ve caddenin boyu kadar uzun olan bu mecranın esaslı bir surette tedkik ve tamiri lâzımdır. Senede birçok defa çöken bu derin çukurluk günün gecenin birinde bigünah ve masmus bir yolcunun hayatına mal olmaktadır. Nitekim mahallenin sakinlerinden bir bayan gece evine avdet ederken ayazının bastığı caddenin tam ortasından geçen bu çürük mecraya yol çökmüş; zavallı kadın iki metre kadar derin çukura yuvarlanmıştır. Mantosu yırtılmış, ayakları, elleri berelenmiş, zedelenmiş, çukurdan çıkamamıştır. Uğraşmış, bağırmış nihayet bir erkek ve kadın yolcunun yardımıyla bu pis çukurdan çıkarılmıştır. Yarım bir başka vatandaşın aynı ve daha feci bir akibete uğramaması için bu pis çukuru derhal kapatılmasını, kabil ise bu mecranın fen memurları tarafından muayenesini dileriz.

Bir yolu

Seyrüsefer işleri

Karaköy, Taksim meydanlarına işaretler konacak, işaret kulübeleri arttırılacak

Son zamanlarda Beyazid meydanında yapıldığı gibi Karaköy ve Taksim meydanlarında da seyrüsefer bakımından tanzimî kararlaştırılmıştır. Bu itibarla beynelmîl işaretleri havi lâvhalar hazırlanmıştır. Bunlar, beş güne kadar yerlerine konacaktır. Lâvhalar, taksilerin, hususî otobüslerin, otobüslerin meydanlarda nerelerde duracaklarını gösterecektir.

Bundan başka seyrüsefer muamelâtını tanzim eden işaret memurlarına mahsus olarak Şişhane yukuşunda, İngiliz sefaretinin yanında konulan üstü şemsiyeli işaret kulübelerinin şehrin diğer müsnaşp yerlerine konulması da kararlaştırılmış ve kulübeler siparişi edilmiştir. Bu suretle yakında şehrin on yedi muhtelif yerine bu kulübeler konulacaktır. Kulübelerin zemine yakın kısımları da elektrikle tenvir edilecek, bu suretle uzaktan görüleceklerdir.

İhtikâr komisyonu toplanıyor

Yeni kanunun tatbikine dair tedbirler görüşülecek

İhtikâr komisyonu bugün saat 11 de Mıntaka Ticaret müdürlüğünde toplanacaktır. Millî İktisadî koruma kanununun kabulünden sonra yapılan bu toplantıya ehemmiyet verilmektedir.

Bugünkü ictimada, ihbar edilen ihtikâr mevzuları iftında mütemmilen izahat gözden geçirilecek, ve yeni kanunun tatbikatına ait ihzari tedbirler tedkik edilecektir. Ticaret Vekili, şehrimizde bulunduğu müddet zarfında kanunun icral hükümlerine alt hususları, tatbikat ile alâkadar daire şeflerine tekrarlamıştır. Kararname bugün yarın şehrimizdeki alâkadarlara tebliğ edilecektir.

Otobüs seferleri çoğaltılıyor

On kuruş mukabilinde Eminönü ile Taksim arasında yolcu taşıyan otobüsler birçok yolcu naklettiklerinden, Belediyede toplanan komisyon, bu usulün Yenişehir - Eminönü, Eminönü - Edirnekapi, Eminönü - Topkapı, Beşiktaş - Taksim arasında da tatbikine esas itibarile karar vermiştir. Bu hatlarda işliyen otobüslerin yolu başına kaç kuruş alacakları da tesbit edilecektir.

Heroin satarlarken yakalandılar

Emniyet müdürlüğü kaçakçılık bürosu memurları İhsan, Ahmed, mensucat taciri Haralambos, bir müessesede tahsilat Angelos, Kadıköyde Arap İsmail ismindeki şahısları muhtelif mikdarlarda heroin satarlarken yakalamışlardır. Kaçakçıların hepsini adliyeye verilmislerdir.

Tophanede Boğazkesende Karakaş Ahmedin evinde esrar içmekte olan İhsan, Adil, Ali isimlerinde üç şahıs, polisler tarafından yakalanmışlar ve dün adliyeye verilmislerdir.

Ölüm cezasına çarptırıldı

Katil, mahkemenin kararını sükûnetle dinliyerek salondan çıktı

Nâzım adında bir hürsüz üç sene evvel hürsüzlik yapmak üzere Dizdaryede polis Hasan Basrının evine girerek para çalmak isterken kendisini yakalayan Hasan Basrının elinden kurtulmak maksadile kolunun içinde sakladığı bıçağı çıkarıp Hasan Basriyi gırtlığından yaralayıp öldürmüş ve oğlu Ridvanla Şükrü, Mustafa, Hasan adlarında üç bekleşli ve Nevzad adında diğer bir polisi de yaralamıştı.

Ağır ceza mahkemesinde yapılan muhakeme neticesinde Nâzımın on dokuz sene ağır hapse konulmasına, o kadar müddet kanunî mahuriyet altında bulundurulmasına ve müebbeden âmme hizmetlerinden memnuniyetine karar verilmiş fakat temyiz mahkemesi birinci ceza dairesi bu kararı Nâzımın aleyhine olarak nakzetmiştir.

Birinci aşır ceza mahkemesi dün Nâzımın yeniden muhakemesini yapmış ve neticede kendisinin hürsüzlik maksadile girdiği evde bu suçunu kapatmak için adam öldürdüğü ve yaraladığı sabit görüldüğünden Türk ceza kanununun 450 inci maddesine göre ölüme cezasına çarptırılmasına karar verilmiştir.

Hakkındaki ölüm kararını sükûnetle dinliyen katil Nâzım jandarmaların arasında soğukkanlılıkla yürüyerek muhakeme salonundan çıkmıştır.

Mahkemenin bu kararı da usulen temyiz mahkemesine gönderilecektir.

Dün gözle ihracat yapıldı

Dün, mevsimin en fazla ihraç yapılan günlerinden biri olmuştu. Dünkü ihracatın nakdi tutarı 400 bin liradır. Dün bilhassa İngiltere ve Fransa'nın, Almanyadan açılan mevkie tamamen tesahüp ettikleri görülmüştür. İhracat piyasamızda, İngiltere ve Fransadan başka, ikinci derecede alıcı rolünü İtalya oynamaktadır. Dün İtalyaya deri, balık, fasulye; İngiltereye keten; Fransaya bütün ihraç edilmiştir.

İktisadî meseleler

Ticaret birliklerini istemiyenler var mı?

Ticaret birlikleri ve limited şirketler kurmak, günün mevzuu haline girmektedir. Ticaret Vekilimiz B. Nazmi Topçuoğlu da, bayram günlerinden istifade ederek, bu işlerle meşgul oimak üzere şehrimize gelmişti. Vekile refakat eden bir heyet de, bayram günleri ihracat ve ithalât tacirleri arasında şirketler kurmakla meşgul olmuştur.

Bu hareketin de piyasada akseden taraflarından bilhassa, ortaya çıkan dedikodulardan bahsetmek lâzım... Nitekim bayramdan evvel gazetelerden birinde çıkan bir yazıda, bu gibi birliklerin başına 1000 lira maaşlı müdürler getirildiği ileri sürülmektedir. Alâkadarların söylediğine göre, şimdiye kadar hiç bir şirketin başında bin lira maaşlı bir müdür mevcut değildir. Esasen bu gibi ihracat ve ithalât birlikleri veyahud limited şirketleri ihtikârla mücadele etmek için kurulan teşekküller olduğu için, bin lira maaşlı müdürler tayin etmeğe imkan yoktur. Daha doğrusu mücadele gayesine muhalif bir harekettir.

İhtikâr ortadan kaldırmak, hayatı pahalılandırın noktalarla mücadele etmek için hazırlık yapılırken ticaret birliklerinin masraflarını arttırmak tabii doğru değildir. Teşkilâtı yapan Ticaret Vekâletinin masrafları arttırmaktan iğtibah edeceği şüphesizdir. Bu itibarla ihtikârla mücadele edilirken, yine ihtikârâ vesile teşkil edecek masrafların büyümesine inkan verilmeyecektir.

Ticaret birlikleri, masrafların büyümesi için değil, bilakis küçülmesi için kurulmaktadır. Nitekim senelerdenberi ihracat tacirleri arasında bu gibi birlikler teşkilî düşünülünmekteydi, hattâ yurta tacirleri, bu tarzda bir birlik yapmağa teşebbüs etmişlerdir. Fakat bu gibi birliklere hükümetin müzaheret etmesi, onlara yol göstermesi lâzımdır. Şimdi Ticaret Vekâleti, ötedenberi arzu edilen birlik fikirlerini tahakkuk ettirmeğe çalışmaktadır. Ticaret birliklerini yapmak isteyen daha ziyade tacirlerdir. Ticaret Vekâleti, piyasanın bu arzularını tatmin etmek maksadile birlik işlerine karşı hiçbir bir alâka göstermemiştir. Halbuki birliğe girmekten hoşlanmayan tacirler, türlü türlü dedikodular çıkararak, müdürlerine 1000 lira maaş verileceğini, birliklerin zorla teşkil edildiğini iddia etmektedir. Bu iddialar doğru değildir.

Hüseyin Avni

Türk - İngiliz - Fransız ticaret anlaşması

Türk - İngiliz - Fransız ticaret anlaşmasının metni, dün Gümrükler başmüdürlüğüne tebliğ edilmiştir. Anlaşmanın esası takastır. Yalnız, teğrinisani nihayetine kadar haklarında beyanname verilmiş mallar, tarifne numaralarına bakılmadan, evvelce oranlı kontenjanlardan sarfedilmemiş olanlara mahsup edilecektir. Kânunuevvel başından şubat sonuna kadar beyannameleri teşkil edilecek olan kırlingli mallar için de merkezden tahsisat istenecektir.

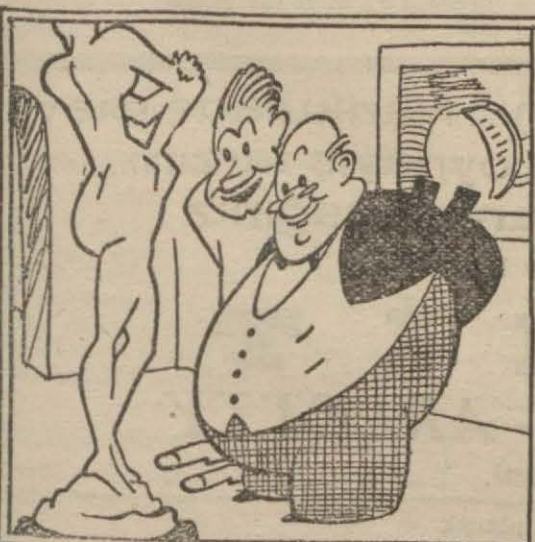
Şoförler tekrar belediyeye müracaat ediyorlar

Taksi şoförleri ötedenberi plâka rüsumundan şikâyetçilerdir. Bu rüsumu ödemekte müşkülât çektikleri için, vaktile Belediyeye müracaat ederek, plâka rüsumu mukabilinde benzinin litresi üzerinden muayyen bir miktar alınmasını istemişlerdi. O zaman Belediye Fen heyeti bu müracaatı tedkik ederek yerinde bulunmuştu. Fakat sonra iş yüz üstü kalmış, bir karara bağlanmamıştı. Halbuki o zamandanberi taksi şoförlerinden çoğu, plâka borçlarını ödememişlerdi. Şoförler bu eski taleplerini tekrar yapacaklardır. Şayet bu usul kabul edilirse taksiler, çalışmaları müddetinde rüsum verecekler ve şoförler bunu hissetmeyeceklerdir. Belediye bu mevzuu yeniden tedkik edecektir.

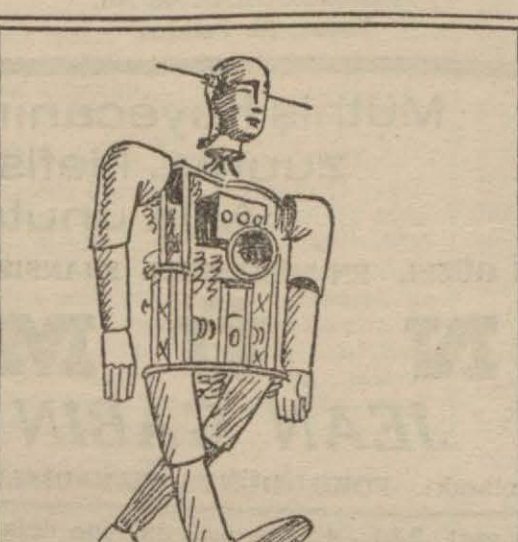
Mesud bir nikâh

Mütakaîd erkânıharp miralayî Kâzımın kızı Müveddetle mütakaîd miralayî Sadettinin oğlu erkânıharp yüzbaşı Salâhad-dinin nikâhları Kadıköy Belediye salonunda dün yapılmıştır. Saadetler temenni ederiz.

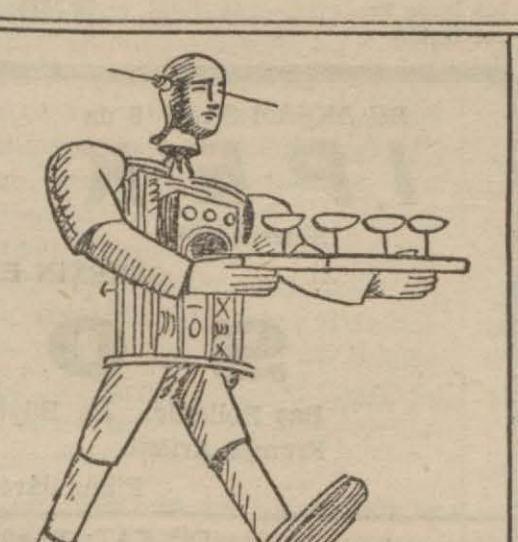
Bay Amca ve sun'i adam!..

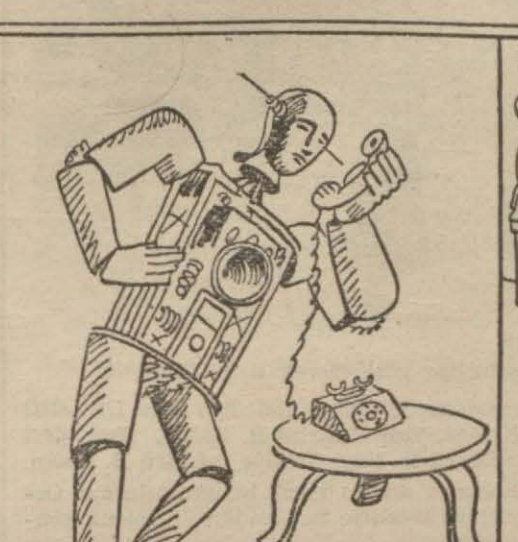
— Hani bir zamanlar bir sun'i adam meselesi vardı bay Amca...

... Avrupalı âlimler, kendi kendine yürüten...

... İş gören...

... Hattâ konuşan bir adam yaratmağa çalışıyorlardı, galiba suya düştü!..

B. A. — Evet, Avrupa üleması şimdiki aksî çareleri aramakla meşgul...

Erzincandan gelen Kolej müdürünün söyledikleri

"Zelzele yerlerinde felâkete karşı elbirliğile çarpışan bir millet buldum,,

Dr. Rayt felâketin azametini yurddaşlarına anlatmak üzere Amerikaya gidiyor

Robert Kolej direktörü (Rayt) dün Erzincandan İstanbula dönmüştür. Bugün de Amerikaya hareket ediyor. Seyahatinden maksad, Erzincanda gözle görüldüklerini Amerikalılara anlatmak ve kendilerini insanlık vazifelerini yapmağa davet etmektedir.

Doktor Rayt

Dün bir arkadaşımız, doktor (Rayt) Robert Kolejde görmüş ve Erzincan seyahatinden intibalarını sormuştur. Amerikalı dostumuz güzel bir türkçe ile şu izahatı vermiştir:

— Erzincan felâketinin büyüklüğü karşısında Türkiyenin bir dostu ve bir insan sıfatı ile bir vazifem olduğunu düşündüm. Felâketi en canlı bir şekilde Amerikalılara anlatmağa karar verdim. Kendi gözümle görmediğim bir şeyi başkalarına duyurmak kolay bir şey olmayacaktır. Bunun için felâket yerine gitmek, hem bunun derecesini, hem de Türk milletinin açtığı yardım mücadelesinin genişliğini kendi gözümle görmek ihtiyacını duydum.

Bunu yaptığuma çok memnunum. Eğer uzakta uzağa elde ettiğim intibaları kâfi görseydim yanlış bir şey yapmış olacaktım. Çünkü sizin büyük bir kusurunuz var. Bu yolda bir işte alınan tedbirlerin tesiri ve faydalı taraflarından, vaka yerinde çalışanların gayret ve fedakârlıklarından kimse bahsetmez. Her kes hatalar ve kusurlar üzerinde durur ve bunlara dair şurada buradan yayılan haberleri hiç araştırmadan doğru diye kabul eder.

Türkiyede yoldaşlık diye bir şey vardır ki dünyanın başka hiçbir milletinde yoktur. Bir vagon içinde buluşan insanlar beş, on dakika içinde samimi bir aile haline gelirler. Herkes yiyeceğini ortaya koyar, yemek beraberce yenilir, sonra bir aile yakınlığı ile dertleşilir. Ben Anadolu seyahatlerimde yoldaşlıktan çok hoşlanırdım. Bu seyahatimde de herkesle konuştum. Felâket sahasında yapılan işlere dair türlü türlü rivayetler duydum. Yapılan müsbet işlerden bahsetmemek, yalnız kusurları ileri sürmek itiyadını bildiğim için duyduklarına inanmadım. Fakat ister istemez biraz bunların tesiri altında kalarak Erzincanda neler bulacağuma dair hayalimde bir manzara çizdim.

Memnuniyetle söyleyebilirim ki felâket sahasında bulduğum çalışma tarzı, beklediğimden kat kat iyi çıkmıştır. Zelzele yerlerinde felâkete karşı el birliğile çalışan, elden geleni büyük bir fedakârlıkla yapan bir millet buldum. Türk yurdunun bir köşesinde açılan yara, bütün bünyeyi harekete getirmiş mevzii alâkaları silmiş, Türklerin tek vücutlu bir millet halinde olduklarını belki de bir harbin bile gösteremeyeceği bir tarzda ortaya koymuştur. Bütün bir milleti, felâket sahasında vekarla, sü-kûnetle, sevgi ve ahenkle ve hudutsuz fedakârlıkla çalışır görmek bana öyle bir saygı verdi ki bana haz veren bu duyguyu bütün Türk milletine tanıtmaya bir vazife biliyorum. Görüştüğüm insanlar ağzında hep şu söz vardı:

— Böyle bir vaka Osmanlı imparatorluğu zamanında olsa kimse parmağını oynatmazdı. Bugünkü idare altında bütün hükümet ve millet, bütün kuvvetlerle derhal yardımımıza koşmuşlardı. Sıcak bir odada oturup şunu bunu tenkit etmek kolaydır. Fakat Erzincandaki felâket o ölçüdedir ki insan kıyamet gününü bile bundan korkmuş tasavvur edemez. Zelzelenin açtığı yaralara; soğuk, kar gibi engeller, mesafe zorlukları, vasıtasızlık binecek olursa her şeyin ideale uygun bir surette yapılabileceğini ve her türlü hatadan uzak durulabileceğini tasavvur etmek hataların en büyüğü olur.

Fakat elde edilen müsbet neticeler ölçülemeyecek kadar büyüktür. Yer yer bozulan demiryol hattını vaktinde tamir etmek ve trenleri intizamlı işletmek öyle bir muvaffakiyettir ki bunun ne demek olduğu uzaktan anlaşılabilir. Tren memurları gördüm ki kırk sekiz saatir uyku uyumadıkları halde fedakârlık sevk ve ateşle kendilerini unutturuyorlar ve yaralıları biran önce bir hastaneye yetiştirmeği biricik gaye sayıyorlardı. Asker, polis ve jandarmanın el birliğile temin ettiği inzibat gayet sıkı ve mükemmeldir.

Bir sabah, polisin çalıştığı cadıyı ziyaret ettim. O sırada İmralı mevküfleri o civardan geçiyorlardı. Polis komiseri bunları bana mezunlarını tanıtan bir mektep müdürüne mahsus iftihar hissiyle gösterdi.

Cemiyetin kendi arasından kovmak zaruretini duyduğu bu adamlar, İmralıda öyle vatandaşlık dersleri öğrenmiş olacaklar ki Erzincanda fedakârlıkla çalışmak hususunda en ön safta gitmişlerdir. İmralı tecrübesinin ne netice verdiğine merak ediyordum. Bunu Erzincanda öyle bir şekilde gördüm ki İmralı adasını ziyaret suretile aynı kanaate varamazdım. Erzincanda bir hapishane yapmak üzere İmralıdan Erzincana elli mevkuf gönderilmesi, bunlar bir tahta barakada yaşamaları dolayısıyla zelzeleden zarar görmemeleri ve kerpiç bir binada bulunan muhafızların ölmesine rağmen kaçmağı değil; derhal felâket görenlerin yardımına koşmağı düşünmeleri çok hayırlı bir tesadüf olmuştur.

Erzincan Kızılzay hastanesi çok iyi kurulmuştur. Başında tecrübeli bir adam bulunduğu derhal göze çarpıyor. Yollarıdaki yardım teşkilâtı da işliyor, her yerde yaralıları sıcak yemek yetiştiriliyor. Hükümetin ve Kızılzayın yardımlarından başka halk da her istasyonda trenlerin yolunu bekliyor, varni yoğunu yaralıları vermeğe ve gönüllilerini almağa çalışıyor. Türk milleti felâket karşısında çok dikkate değer bir tecrübe ve imtihan geçiriyor.

Erzincanda gözümle çarpan bir nokta, kedilerin sadakatidir. Ölü eti yediklerinden dolayı köpekleri öldürmek lâzım gelmiştir. Fakat hemen her harabe üzerinde bir kediyi rasgeldim ki ayaklarını altına almış oturuyor, mensup olduğu ailenin geri gelmesini itimadla bekliyordu.

Erzincan sahasında malûmatla beraber resim de topladım. Amerikaya ilk vapurla hareket ediyorum. Orada Erzincan felâketini ve Türk milletinin buna karşı olan azimli mücadelesini herkese duyurmağa çalışacağım ve Türkiyenin candan bir dostu ve bir insan sıfatı ile elden geleni yapacağım.

Elifbe ile kültür elde edilir mi?

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Biliyoruz, çünkü kendi kitaplarını yeni harflerle yazan ve bastıran edebiyat hocalarının yanlışları az dedi-kodu mevzuu olmadı!

Esaslı bir arapça ve farsça tahsili, hattâ bundan başka bir de eski metinlerin bir hoca ile birlikte tetkiki suretile ikmal edilmedikçe, yani eski zaman tahsiline aynen ve tamamen, belki de daha fazlasıyla avdet olunmadıkça, elifbe öğrenmekten bir netice çıkmaz. Bundan dolayı, çocuklara eski elifbe öğretilmesini faydasız buluruz. Elifbe, gençleri kültür kaynağına götürmeğe kâfi bir vasıta olsaydı, memleketin bugünkü irfan manzarası biraz daha başka olurdu.

Bu yola sapmak tehlikelidir de. On beş yıllık inkılabımız henüz çok genç sayılır. Unutmamalıdır ki alfabe değişikliği bütün inkılabın temelidir. Eğer türk alfabesi yanında, kültürece hiç bir fayda temin etmeyen arap elifbesinin öğretilmesine, bazı hususî müesseseler bunu da istiyor diye cevaz verirse yavaş yavaş yeni alfabe eskisinin yanında zoraki okutulan ders hâlini alır. Eski Romalıların dediği gibi «Kapitol tepesi ile Tarpeia kayasının arası bir adımlık yoldur.» Bugün inkılabın zirvesinde bulunan türk alfabesi, yirmi beş yaşındaki gençlerin başka elifbe bilmelemlerine rağmen, henüz eskisiyle kolay okuyan bir neslin kurbanı oluverir. Buna ne müsaade, ne müsamaha edebiliriz.

Bizce, böyle bir imkânın münakaşası bile doğru değildir. Kültür namına arap harflerine avdet davasını ortaya atmakta beis görmezsek din namına şapka ile fes ve sarığın bir arada kullanılması imkânını düşünenlere cesaret vermiş oluruz. Bunlar, dalma ileri gitmesi şart olan muazzam ve çetin inkılap davamızın mevzuu ayrı, fakat mahiyeti bir meseleleridir.

Necmeddin Sadak

Cumartesi günü yapılacak maçlar

Taksim stadı: İstiklâl L. - Erkek M. M. saat 13,30 da hakem İ. M. Apak, Işık L. - Darüşşafaka L. saat 14,40 da hakem A. Adem.

Şeref stadı: Saha komiseri: Nuri Örs, Haydarpaşa L. - Ticaret L. saat 13,30 da hakem T. Özerengin, Sanat M. - İst. Erkek L. saat 14,40 da hakem N. Gezen.

Voleybol maçları: Beyoğlu Halkevi salonu: Hayriye L. - Kabataş L. saat 13,30 da hakem T. Kember, Taksim L. - Yüceülkü L. saat 14 te hakem T. Kember, Boğaziçi L. - Vefa L. saat 14,30 da hakem T. Kember.

Ankara Borsası

24 İkincikânun 940
ESHAM ve TAHVİLÂT

Ergani 19.85
1938 % 5 ikramiyeli 19.67
Sivas - Erzurum I 19.05
Sivas - Erzurum V 19.15

PARA ve ÇEKLER

	Kapanış
1 Sterlin	5.21
100 Dolar	130.19
100 Frank	2.9282
100 Lîre	6.6575
100 İsviçre Fr.	29.0317
100 Florin	69.3144
100 Raygmark	—
100 Belga	21.8225
100 Drahmi	0.965
100 Leva	1.5925
100 Çekoslovak Kr	—
100 Pezeta	13.36
100 Zloti	—
100 Pengo	23.3525
100 Ley	0.965
100 Dinar	3.065
100 Yen	30.915
100 İsveç Fr.	30.8275
100 Ruble	—

Vazife esnasında ölen itfaiyecinin cenasesi

Şaşkınbakkalda bir yangın dönüşünde devrilen motopomp kazasında yaralanarak vefat ettiğini yazdığımız itfaiye efradından Hasanın cenasesi dün merasimle kaldırılmıştır. Merhumun cenazesi motörle Sirkeciye getirilmiş, burada asker, polis ve itfaiye efradının iştirakile bir alay tertip edilmiş; alayın önünde itfaiye bandosu matem marşını çalarak ilerlemiştir. Arkadaşlarının elieri üstünde taşınan zavallı Hasanın tabutu Beyazıt camisine getirilmiş ve burada cenaze namazı kılındıktan sonra

şehitliğe götürülerek defnedilmiştir.

Cenazede Vall ve Belediyeli Reis Dr. Lütfi Kırdar, Vall muavini B. Halûk, Fen işleri müdürü B. Nuri, İtfaiye müdürü B. İnsan, Belediye erkânı hazır bulunmuşlardır. Cenazeye Belediye tarafından iki çelenk gönderilmiştir.

Vazife uğrunda şehid düşen Hasanın ailesine itfaiye sandığında birikmiş para-dan yardım yapılacağı gibi, ayrıca da Belediyece yardım yapılacaktır.

LÂLE'nin

Bayramı devam ediyor.

Türk Musikisinin en nefis bir şaheseri... Türk San'atının en nadide bir incisi... Şark filmlerinin biricik harikası olan

TÜRKÇE

Hurmalar altında CEMİLE

Filmini görmeyenler... Dudaklardan kalbe akan ateşli şarkılarını duymayanlar... Yakıcı gazellerle mest olmayanlar, üzülmeyiniz: Bu eşsiz film bü-yüyük muvaffakiyetle devam ediyor. Bütün İstanbul onu görmek ve allaş-lamak fırsatını bulacak. İlâve olarak:

Dünyanın en kuvvetli gözü, en hassas kulağı olan «Paramunt Jurnal»

Renkli MİKİ

Bu hafta SARAY Sinemasında

Görülmemiş bir muvaffakiyet kazanarak, her seansda vasi salonunu hın-ca hınç dolduran mevsimin en büyük ve en güzel filmi ve
Viviane Romance ve Eric von Stroheim
tarafından harikulâde bir tarzda yaratılan

CEBELÜTTARİK CASUSU

Orijinal Fransızca nüshası

Vaki Umumi talep ve ısrar üzerine

Bir hafta daha gösterilecektir

İlâveten: YENİ FOKS JURNAL en son dünya havadisleri.

SAKARYA Sinemasında

Görülmemiş bir muvaffakiyet ve Rağbet kazanan

HACİ RESUL'ün

TÜRKÇE SÖZLÜ VE ŞARKILI FİLMİNİ Fazla kalabalıktan dolayı görememiş yüzlerce kişinin görmelerini teminen
BİR KAÇ GÜN DAHA GÖSTERİLECEKTİR.

İlâveten: Görülmemiş yeni bir film

HAVAY HAYDUTLARI

SMİTH BALLEY ve PAT O'BRIEN tarafından ve FOKS JURNAL Son dünya havadisleri.

Bugün iki büyük film birden

Çarşıkapı

AZAK

Şehzadebaşı

TURAN

İstanbul muhitinin iki büyük sinemasında

1 - Yeniçeri Hasan

TÜRKÇE SÖZLÜ ve TÜRK MUSİKİLİ

Bestekâr Artaki, Okuyanlar: Muallâ, Numan İçlesiz, Hamiyet Duygulu, Musiki: Kemani Sadi, Kemani Demir Ali, Klâret Sükrü, Cümbüş Zeki Duy-gulu, Rakkaseler: Ayşe ve Sükran, Saray eğlenceleri ilâhiler, semailer, gazeller

2 - ALTIN ARAYAN KIZLAR

DICK POWELL - JAAN BLONDEL

1939 senesinin en büyük zengin dekoratör ile ve 3000 luz ve erkek ile çevrilmiş muazzam Revü filmi. Matineler 11 den itibaren başlar.

MEVLÜD

Merhum Or General Yakup Şevki Subaşının vefatının kırkinci gününe müsadif 28/1/940 pazar günü Kadıköy Osmanağa camii şerifinde öğle namazından sonra merhumun ruhu-na Mevlûdu şerif ithaf edilceğinden dostlarının ve kendisini sevenlerin bu emri hayra iştirak ve teşriflerini dileriz.
Merhumun ailesi

ŞEHİR TİYATROSU
Tepebaşı Dram kısmı
Gece saat 20,30 da
O KADIN

İstiklâl cad. Komedi kısmı
Gece saat 20,30 da
AMCALAR EĞLENİYOR

Şehir tiyatrosunun bütün hasılatını fe-lâketzedelere tahsis ettiği büyük müsa-meresi 5 şubat pazartesi akşamı ilk defa olarak:

PEMBE SOKAK 46 No.
Yazan: M. Feridun

YENİ NEŞRİYAT

(Tanıdığım büyük adamlar) üstad Ali Fuadın bu kıymetli eseri çıkmak üzeredir.

Kadıköy Halkevinden Konferans

26 İkincikânun 940 cuma günü akşamı saat 20,30 da Evimiz salonunda bay Hasan Gürün tarafından (Kitap ve Kütüphaneler) mevzuu bir konferans verilecektir. Herkes gelebilir.

★ Çocuk Esirgeme kurumu Galata ko-lundan: 27/1/940 cumartesi günü saat 14,30 da kurumumuzun yıllık kongresi, Karaköyde Kredilyone hanında, C. H. P. Ga-lata nahiyesi salonunda yapılacaktır. Yardım hususunda yüksek iştiraklerini esirgemeyen sayın çevremiz halkına son-suz teşekkürlerimizle keyfiyeti bildirir teş-rif etmelerini rica ederiz.

★ Kızılay Kasımpaşa şubesinde: Nahiyemiz şubesinin yıllık kongresi 28/1/940 ta-rihine raslayan pazar günü saat 10 da C. H. Partisi binasında yapılacaktır. Kayıtlı üyelerin o gün ve saatte teğrifleri rica olu-nur.

BU AKŞAM SAAT 9 da

İPEK

Sinemasında

SENENİN EN GÜZEL EN MÜKEMMEL FRANSTZ FİLMİ

SON ÜMİT

Baş Rollerde: En Büyük Fransız Artisti.

JEAN GABIN - ARLETTY

Filme ilâve olarak: FOKS DÜNYA HAVADİSLERİ.

DİKKAT: Bugün saat 2.30 - 4.30 ve 6.30 da son defa olarak

CEBELÜTTARİK CASUSU Türkçe sözlü

POLİTİKA

Bu harpte petrolün ehemmiyeti

Geçen büyük harpte petrol en mühim rolü oynamıştı. Almanya her şeyden evvel Galiciya petrol havzası düşmanların eline düşmemesi için Rusyaya karşı garp cephesini bir derece ihmal ederek büyük taarruzu yapmıştı. Romanyaya sırf petrol kuyuları için taarruz etmişti. Geçen Habeş buhranında İtalya petrolün ithali zecri tedbir olarak menedilmesini husumet telâki edeceğini ve İngiltere ile Fransaya ilâm harp edeceğini bildirmişti.

Yeni büyük harpte dahi petrol temini için uğraşılacağı anlaşılıyor. Gelecek ilkbaharda büyük mikyasta hareket yapılacaktır. Ve bu hareketin hedefi de şu veya bu petrol havzası olacaktır.

Mesela Almanya Balkanlara doğru bir taarruzu tasım ederse bunu muhtemel olarak Romanyanın petrollarını temin için yapacaktır. Romanya hükümeti de bunu düşündüğünden kendi petrol menabihinden Almanyanın istifadesini şimdiden kolaylaştırmaktadır. Romanyadaki petrol kuyularının pek çoğu İngiliz sermayedarlarına aittir. Kuyular ve bunların tesisatı, tasfiye fabrikaları, kuyulardan Karadenize döşenmiş olan boru hatları, sarnıçlı vagonlar, Tunada işleyen sarnıçlı mavnalar İngilizlerin tasarrufu yahut kontrolü altındadır.

İngilizler tabiatı ile Almanya petrol satmaktan ve kendi müessese ve nakil vasıtalarından Almanların istifade ettirilmesinden imtina etmektedirler. Bu yüzden Almanyanın mesele çıkaracağını düşünen Romanya hükümeti bütün ecnebi petrol müesseselerini ve nakil vasıtalarını devlet idaresine almıştır. Bu suretle memleketin siyasî menfaatlerine göre petrol ihracatını tanzim edecektir.

Almanya Galiciyanın taksiminde petrol havzasının Rusların elinde kalan kısmını ve Romanya ile Almanya arasındaki demiryolların muhafazasını henüz mahiyeti belli olmayan müsaadeler mukabilinde Ruslardan kendi eline almıştır. F. K.

DÜNYADA NELER OLUYOR?

Takma saç modası

Eski zamanlarda Avrupada peruka çok moda idi. İnsan saçlarından yapılan köpek, maymun, at ve aslandır. Bunlara nisbetle kedilerin terbiyesi biraz daha güçtür. Deniz hayvanları hiç terbiye kabul etmez diye bir kanaat vardır. Lâkin şimdi bunun da doğru olmadığı anlaşılmıştır. Zaten canlı mahülüklerin tekâmül safhaları bunu gösteriyordu. Son bioloji tedkiklerine göre insanın en büyük cediti maymun değil baktır. Yüzmeğe mahsus kanadları bulunan balıkların hareketleri insanın hareketine tamamilen benzemektedir.

Hayvanat mütehasıslarından biri balıkları terbiye etmek için bir balık havuzunda 14,000 teerrübe yaptıktan sonra maksadına muvaffak olmuştur.

Alım havuzuna biri kırmızı ve diğeri mavimsi iki levha koymuştur. Mavi tabakaya gelen kine heves etmişlerdir. Vaktile perukayı yalnız film stüdyoları alır iken şimdi bütün kibar Amerikalı kadınlar bunu tedarikle çalışıyorlar. Diğer taraftan stüdyoların peruka ihtiyacı da çok artmıştır. Bir stüdyo ahiren muhtelif renk ve şekilde tam 5000 peruka satın almıştır.

Filmdeki her safhada muhtelif elbise ve şapka göre saç değiştirilmek mecburiyeti olması bu ihtiyacı doğurmuştur.

Amerikadaki moda ve Amerikan filmlerinin tesirine göre Avrupada ve bahusus İngilterede peruka kullanmak âdeti de tamammî etmektedir. Moda kurunu vustaya doğru gidiyor demektir.

Balıklara terbiye

Pek kolayca terbiye edilebilen hayvanlar köpek, maymun, at ve aslandır. Bunlara nisbetle kedilerin terbiyesi biraz daha güçtür. Deniz hayvanları hiç terbiye kabul etmez diye bir kanaat vardır. Lâkin şimdi bunun da doğru olmadığı anlaşılmıştır. Zaten canlı mahülüklerin tekâmül safhaları bunu gösteriyordu. Son bioloji tedkiklerine göre insanın en büyük cediti maymun değil baktır. Yüzmeğe mahsus kanadları bulunan balıkların hareketleri insanın hareketine tamamilen benzemektedir.

Hayvanat mütehasıslarından biri balıkları terbiye etmek için bir balık havuzunda 14,000 teerrübe yaptıktan sonra maksadına muvaffak olmuştur.

Alım havuzuna biri kırmızı ve diğeri mavimsi iki levha koymuştur. Mavi tabakaya gelen

balıkları elektrik sadmesi ile defetmiş ve kırmızı tabakaya gelenlere bir sinek mükâfat vermiştir.

Bu yolda beş altı defa teerrübe yapıldıktan sonra balıklar ne yapmak lâzım geldiğini öğrenmişlerdir. Elektrik sadmesi olmadığı halde mavi levhadan daima çekinmişler ve kırmızı levhadan ayrılmışlardır. Alım levhaları da farkederek öğrendikleri veçhile hareket etmişlerdir. Aradan aylar ve seneler geçtiği halde balıklar kırmızı ve mavi renkleri unutmamışlardır. Balıkların hafızası mükemmel olduğu artık bir hakikattir.

İtalya kralının bir eseri

İtalya kralı dünyanın en belli başlı eski meskûkât koleksiyoncularından biri olmakla meşhurdur. Boş vakitlerinde meskûkât hakkında derin tedkik eseri yazılar yazmaktadır. Bu yazılar toplandıka birer cild halinde neşredilir. Ahiren on sekizinci cild in-

tişar etmiştir. Kral eserini belli başlı büyük kütüphanelere hediye eder. Son eserinden birer nüshasını İngiltere krallık meskûkât cemiyeti ile Britiş Müzeum ve Vindsor sarayı kütüphanesine göndermiştir.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Kapitol ve Tarpeia

Bugünkü bağmakalemizde «Kapitol tepesi ile Tarpeia kayasının arası bir adimlik vardır.» diy bir söz geçiyor.

Kapitol'un lâtincesi Capitolium'dur. Romalıların tepeleri arasında en meşhuru Kapitol'da, şehrin hâmisî Jupiter Optimus Maximus namına dikilmiş bir mabed mevcuttur. Buraya «Tarpeia tepesi» de derler.

Tarpeia, efsaneye nazaran, Romulus zamanında Kapitol'un kumandanı olan Tarpeius'un kızdır. Sabınlrı gheri muhasara ettikleri vakt, düşman askerinin sol bileklerine takılı altın bilezikler bu kızın hirsini cebetmiştir. «Sol kollarımızdaki banna vereceğinizi vaadederseniz mevkiî teslim ederim!» demiştir. Düşman vâidde bu-

lunmuştur. Fakat meykin tesliminden sonra, düşmanlar keza taşıdıkları kalkanlarla Tarpeia'yı kaya üzerinde ezmişlerdir.

Diğer bir efsaneye nazaran Tarpeia vatanına düşman kumandanı Tatius'a aşkı dolayısıyla ihanette bulunmuştur.

Tarpeia'nın can verdiği kaya üzerinde, sonraları, vatana ihanetin cezası olan idamlar infaz edilmiştir.

Yukarıki darbimesel de, galipere, muzafferiyetlerinin sarhoşluğuna düşerek vatan hürriyetini tehdit etmemeleri için söylenmiştir. Şimdi hâlâ «muvaffakiyetin arkasından hemen sukut gelebileceğini» ihtar için kullanılır.

Bir genç kıza taarruz

Maltepede oturan B. Kadri'nin 14 yaşında Gülşüm adındaki hizmetçisi bir dükkandan öteberi alınırken Hazım, Salâhaddin adında iki kişi daha iyi bir yer bulacaklarını söyleyerek kendisini kandırılmışlar ve 19,35 trenle Bostancıya götürmüşlerdir. Burada Salâhaddin'in evinde Hazım, Salâhaddin ve arkadaşları Hüseyin kıza taarruz etmişlerdir. Hazım ve Hüseyin yakalanmıştır. Salâhaddin aranıyor.

Dolmabahçe stadyomu

Dolmabahçede yapılacak stadyomun projesi Nafia Vekâletince tasdik edilerek getirilmiştir. Sahanın demir aksami harç olmak üzere keşif bedeli 755 bin liradır. İnşaat 26 kânunusandan itibaren 45 gün müddetle münakasaya konulacaktır.

Belçikaya taarruz yapılacak mı?

Belçika gibi dar bir sahada geniş hareketler yapmak çok güçtür

Taarruz yapılırsa nasıl olacak?

Son günlerde Almanyanın Hollanda ile Belçikayı istilâya kalkışacağından sık sık bahsedilmektedir. Hattâ Deyli Telgraf muhbirinin bildirdiğine göre, ahiren düşürülen bir Alman tayyaresinin içinde, Almanyanın Belçikayı istilâ için hazırladığı plânın kopyesi de bulunmuştur. Temps gazetesinin askeri muharriri, bir tecavüz vukuunda Belçikanın müdafasında mühim bir rol oynayacak olan Albert kanalından uzun uzadıya bahsediyor ve diyor ki:

Albert kanalının aşağı yukarı uzunluğu 130 kilometredir. Genişliği 35 ile 45 metre arasında değişir. Derinliği, ortasında beş metredir. Kanalın sekiz cedveli vardır. Geçid yerlerini daimî istihkâmlar müdafaa eder. Kanal, şarktan Liej, garpte de Anverse dayanıyor. Çukur toprakta kanal ihate eden iki sedden karşı sahilde, yani mefruz düşmanın geleceği istikamette bulunana diğerinden daha yüksektir.

Millî müdafaa bakımından pek büyük bir ehemmiyeti haiz olan bu kanalın en hassas kısmı, Maastricht köprü başı karşısında bulunandır.

Maastricht köprü başı ile Anvers şehri arasında Albert kanalının ilerisinde başka bir müdafaa hattı teşkil eden Campine kanalları vardır. Bu iki kanal, icabında sel altında bırakılacak mıntakalar ve birçok müstahkem hatlar ile takviye edilmiştir.

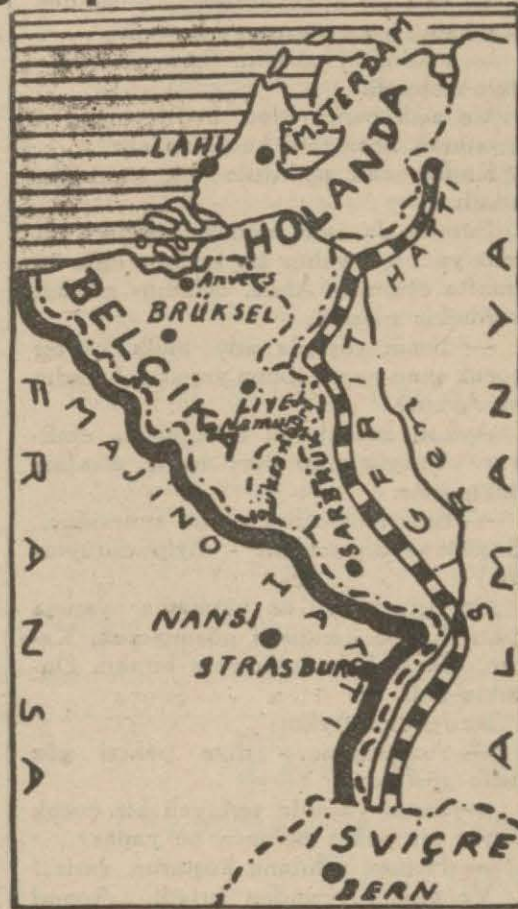
Velhasıl Belçikanın şimal hududu, Belçika ile Hollanda arasında askeri bir teşriki mesai vuku bulduğu takdirde mükemmel şartlar altında düşmana karşı müdafaa edilebilir. Böyle bir askeri itilâf olmadığı takdirde Albert kanalile, etrafındaki müstahkem hatlar, Belçika ordularına düşmanın tecavüzlerine uzun müddet karşı koymalarını temin edebilirler.

Almanlar halihazırda Treves ile şimal denizi arasında, Belçika ile Hollanda hududları boyunca zirhlî, hafif ve motörlü kuvvetlerle takviye edilmiş 50 fırka asker tahşid etmişlerdir. Bu fırkalar, Hollanda, Belçika ve Lüksemburga karşı, icabında taarruza geçecek bir şekilde mevzî almışlardır.

Lüksemburg toprakları hariç olmak üzere bu Alman kuvvetlerinin karşısında birbiri arkasında dizilmiş muhtelif müstahkem hatlar mevcuttur. Binaenaleyh Alman orduları, derhal harekete harbine girişmek için serbes bir saha bulamayacaklardır.

Büyük mikyasta yapılacak bir Alman taarruzunun ilk safhasında, karşılarında bir mania teşkil eden müstahkem hatları kesmeğe ve yarmağa teşebbüs edeceklerdir. Maamafih şimdiden katiyetle söylenebilir ki, Almanlar taarruz sahası olarak müstahkem hat kesilir kesilmez, çifte çevirme hareketine başlanmasına müsâid bir yer intihap edeceklerdir. 1914 harbinde Belçikalılar Belçika Lüksemburgunu müdafaa etmediklerinden Almanlar bu cihetten serbes ve maniasız ilerleyebilmişlerdi. Fakat şimdi bir tecavüz vaki olursa vaziyet böyle olmayacaktır. Belçika Lüksemburgunun kesif ormanlarla kaplı olan Ardennes mıntakası, yapılacak tahribat ile geçilmez bir hale ifrağ edilmekle beraber karış karış müdafaa edilecek, bu suretle Alman kışkacının sol tarafı işleyemeyecektir. Almanlar, merkezi ve şimali Hollandaya esash bir taarruza girişirlerken, Fransızları işgal etmek için Maginot hattına karşı bir oyalama taarruzu yapacaklardır. Bu taarruz hareketinin üç safhası olacaktır. İlk safha, Hollanda ve Belçikanın ilk müdafaa hattını yarmaktan ve Belçika ordusunun kuvvei mevziye tarafından işgal edilen esas kuziye kadar ilerletmekten ibaret olacaktır.

İkinci safha da Alman ordusunun sağ cenahı Albert kanalını zorlayarak kanalın cenubunda ayak basarak merkez ordusu yerinde kalacak ve yahud hafifçe ilerliyerek iki cena-

İki istihkâm hattını ve Belçika ile Hollandanın vaziyetlerini gösterir harita

hına nisbetle geride kalacaktır. Alman sol cenahı, tamamilen, Belçika topra-

ğuna girecektir.

Üçüncü safha da, Alman orduları, stratejik bir manevraya girişmek için geniş bir çevirmeye başlayacaklardır.

Almanlar başlıca gayretlerini, bu maksadla kuvvetlendirilmiş ve arka arkaya ilerleyen iki cenahlarla yapacaklardır.

Birçok makineli fırkalardan mürekkep olan Almanların en sağ cenahı, Alost, Malines tarikile geniş bir daire çizerek en sol cenahları da zirhlî ve hafif fırkalarını ileriye sürerek Neufehâtem'den bir çevirme hareketile Daian üzerine yürüyecektir. Merkezin harekâtı, en sağ cenahın ilerleyişine göre tanzim edilecektir.

Bu kısa izahat, Belçika gibi dar bir sahada bu ölçüde bir hareketin ne büyük zorluklarla karşılanacağını göstermeğe kâfidir. Alman sağ cenahı yalnız Hollandaya aid Mense ırmağını, sular altında bırakılacak sahaları, Compines kanalını değil fakat Albert kanalını da zorlamağa mecbur kalacak, fakat Anvers ve Gand istikametinden gelebilecek mukabil bir taarruza da karşı kendisini setretmek mecburiyetinde kalacaktır. Alman sol cenahı için de aynı müşkülât mevcuttur.

İngilterenin 40 bin tonluk yeni zirhlıları 35 tonluk beş zirhlının inşası bitmek üzere

Paris - Soir gazetesi yazıyor: İngiltere hükümeti, 1939 senesi zarfında 35,000 er tonluk beş büyük saffi harp gemisi denize indirmiştir. Bu beş zirhlının her biri 356 milimetrelilik onar topla mücehhezdir. Gene 1939 senesi zarfında İngiltere kırkar bin tonluk dört saffi harp gemisinin inşasına başlamıştır. Bunlar dünyanın en büyük ve en uzun menzillî deniz topları olan 406 milimetrelilik toplarla mücehhez olacaklardır.

Bir donanmanın diğer devlet donanmalarına nazaran kuvvet ve kudreti, saffi harp gemilerinin adedi ve büyüklüğü ile ölçülür. İngiltere, 1939 senesinde denize indirdiği otuz beşer bin tonluk beş büyük saffi harp gemilerinden ikisini 1 kânunusani 1937 senesinde tezgâha koymuş ve bunların 1 kânunusani 1940 senesinde tamamilen ikmal edilmiş olacakları ilân edilmiştir. Bunlar King George V ve Prince of Wales zirhlıları idi. Gene 1939 senesinde aynı hacim ve tipte olarak Duke of York, Belty ve Jelliwe zirhlılarının inşasına başlanmıştır.

King George V ve Prince of Wales dritnotları sırasile, 21 şubat ve 3 mayıs 1939 da Duke of York dritnotu 16 eylül ve Jelliwe ile Beatty dritnotları mütarekenin yıldönümü olan 11 teşrinisani 1939 da denize indirilmişlerdir. Bunların her biri 356 milimetrelilik onar topla mücehhezdirler. Orta ve daha küçük çaptaki toplar bundan hariçtir.

356 milimetrelilik her topun gülle ağırlığı 707 kilogramdır. Bu dritnotların su kesiminde zirh kalınlığı 400 milimetreliktir. Zirhlıların maliyet fiatı hakkında bir fikir vermiş olmak için yalnız topçu ateşini idare tertibatının 40 milyon franga (iki milyon Türk lirası) mal olduğunu söylemek kâfidir.

Dördü 1940 senesi zarfında, beşincisi 1941 senesi başında hizmete girecek olan bu beş dritnotun kıymeti harbiyesi her ne olursa olsun bu sene inşasına başlanan Lion tipinde kırkar bin tonluk dört büyük dritnotun harp kıymetleri yanında bunlar kü-

çük kalır. Bu dört muazzam dritnotun teslim edileceği 406 milimetrelilik her topun gülle ağırlığı 1,215 kilogramdır. Bu suretle İngilterenin denizlerde hâkimiyeti katî surette müemmindir.

İngilterenin bu inşaatına mukabil Almanya 1939 senesinde otuz beşer bin tonluk Bismarck ve Tirpitz dritnotlarını denize indirmiştir. Gene Almanyanın henüz adları konulmamış ve yalnız H ve I harflerile zikredilen otuz beşer tonluk iki dritnotu daha tezgâhta bulunuyor. Almanyanın elyevm hizmette iki saffi harp gemisile, iki cep zirhlısı, altı kruvazörü, 22 torpido muhribi ve harbin başlangıcında elinde bulunan tahtelbahirlerin yarısı kadar denizaltı gemileri vardır.

Fransaya gelince, onun da inşaatı tamamlanmak üzere ve yahut tezgâhta bulunan otuz beşer bin tonluk, Richelien, Jean - Bart, Clemenceau ve La Gascogne namında dört dritnotu mevcuttur.

Denizlerin hâkimiyeti Hitlerin eline geçmeyecektir.

Londrada çalışan resimler

Londra 24 (A.A.) — Memleketin Millî müdafaaasını şakâdar eden bazı resimler çalışmıştır. Harbin bida-yetindenberi vukubulan resim hırsızlıklarının on üçüncüsünü teşkil eden bu hadise Middlesex civarında vuku bulmuştur. Tayyare aksami ile bu resimleri ihtiva eden bir sandık esrar-engiz bir surette bir otomobilin içinden çalışmıştır. Tahkikat yapılmaktadır.

Amerikada bir tayyare kazası

Riverside 24 (A.A.) — (Kaliforniya) Şiddetli bir fırtına esnasında Boxp-rings tepesine bir bombardıman tayyaresi düşmüş ve içinde bulunan 6 kişiden 4 ü ölmüş ve ikisi paraşütle atılayarak kurtulmuştur.

İran - Japon anlaşması

Tahran 24 (A.A.) — Şah, İran - Japon dostluk mdahelesini imza etmiştir.

HER AKŞAM
BİR HİKÂYE

Şu kediye ne yapmalı?

— Vasfi Vasfi! Adamcağız, evine döndüğü sırada, karısı Sacidenin böylece kendini çağır-
dığını duydu.
— Ne var?
— Kedi!... Kedi öldü.
Adımlarını sıklıkla. Bahçenin bir
tarafına doğru yürüdü.
— Zavalı! Öğe vakti sütünü iç-
tiydi. Bir saat evvel bahçeye çıkınca su-
rada ölü buldum.
Vasfi de tekinin na'şî üzerine işildi.
Parmağını uzatıp hayvanın göz kapağını
kaldırdı. Camlaşmış nazarile karşı-
laştı.
— Vücudu soğumuş bile.
Sacide:
— Zavalı! Zavalı! - diye tekrarlı-
yordu.
Gözlerinin sulandığını hissediyordu.
Bu hayvancağız, günün birinde kendili-
ğinden gelmişti. İki kişilik ailenin bir
meşalesini teşkil etmişti.
İhtiyar karı koca bir müddet sustu-
lar. Erkek:
— Şimdi bunu ne yapacağız! - diye
sordu.
Kadın, bir müddet düşündükten son-
ra:
— Bahçeye gömeriz.
Fakat toprağı neyle kazmalı? Epeyce
aradıktan sonra belki yirmi sene evvel
bodrum tamir edilirken orada bir amele
tarafından unutulmuş bir mala aklına
geldi.
— Haydi, al hayvanı getir... Ben me-
seleyi hallediyorum.
— Ne de ağırmsın.
Fakat tam duvarın dibinde toprağı
kazıyorlardı ki, üstlerinde, komşunun
penceresi aralandı. Bir fısıltı kulakları-
na çaldı:
— Bu acıpler yine ne yapıyor?
Karı koca, bunun üzerine, kediye
bahçeye defnetmeğe birçok bakımlar-
dan çekindi: Ya bu huysuz komşular
«Penceremizin önünde pislik ediyorsun-
uz!» diye mesele çıkarırlarsa? Yahut
-ne gömdüklerini belli etmedikleri tak-
dirde- haylaz oğulları onlarda para var
sanır da balta olursa?...
Vasfi, usulla:
— Gece gömeriz! - dedi.
— Olmaz... Mehtap var... Farkeder-
lerse herifleri büsbütün kuşkulandırırız.
— Öyleyse ne yapacağız? Çöp ten-
kesine atacak halimiz yok ya... Bence
en iyisi denize fırlatmak.
— Zavalı hayvancağız!
Kedinin yarı açık pembe ağzı yanın-
da vızıldayan bir sineği elinin tersile
kovdu. Cesedi kat kat beyaz kağıtlarla
muntazam şekilde bağladılar. Saat üç
raddeleriydi.
— Ben gidiyorum! - dedi.
— Benim de gelmemi ister misin?
— Hayır, hayır... Sen yorgunsun,
otur... Ben bu işi tek başıma hallede-
rim.
Tramvaya binip köprüünün üstüne
geldi. Yürüyüşünü yavaşlattı. Durup
parmaklıya yaslandı. Bir sürü küçük mo-
törler ve mavnalar, alt taraftan geçiyor-
du. Paket bunların içine düşmesin diye
bekledi.
Sacide kedi ölüsünü köprü parmaklı-
ğının üzerine koydu. Dürtüverecek, yan-
lışlık olmuş gibi düşürecek. Böyle de
yaptı.
Fakat tam yarı başından çevik bir el
uzanarak, paketi boşlukta kavrayıverdi.
Genç bir tayyareci zabiti:
— Ah hanımefendi, ne dikkatsizlik...
Az daha düşürüyordunuz... Buyurun... -
diye gülmüsedü.
Sacide:
— Teşekkür ederim, teşekkür ede-

rim... - diye gülmüsedü. Orada duran ve
kendine bakanlardan utanarak yoluna
devam etti. Otobüs durağına kadar yü-
rüdü.
«— Binerim... İnerken almam...» di-
yordu.
Günün bu saatinde araba tenhaydı.
Yalnız iki yolcu var. Taksim meydanına
vardıkları zaman, paketi usulla yanına
bıraktı fırladı. Fakat içeriye palabıyık-
lı, iri yarı bir adam girmişti. Sacideden
boş kalan yere oturmuş olacak ki:
— Hanım! Hanım!... Bu senin mi? -
diye seslendi.
Ve açık pencereden, kediye top gibi
fırlatarak Sacidenin kucağına attı.
Kadın can sıkıntısıyla bir tramvaya
atladı.
Burada da aynı münasebetsizlik ol-
maz ya... İşte yalnız bir kadınla oğlu ön
taarfa oturmuş. Anne, evlâdına nasihat
vermekle meşgul:
— Senin yaşında uslu, akıllı, iyi bir
çocuk şunu yapar, bunu yapar... Anladın
mı Aykut?
Aykut, kulaklarını dört açmış dinli-
yor? Ve gözlerini dört açmış, etrafına
bakıyordu:
— Evet anneciğim... Peki anneciğim...
Başıüstüne anneciğim! - diyip duruyor-
du.
Oh, işte biletiği de vatmanın yanına
çıktı. Kimsce kendisini görmeyecek. Kad-
nın, ölü kediye usulla yere bıraktı. Du-
rakta indi.
Birdenbire Aykut:
— Anneciğim... - diye paketi göz
ucile gösterdi.
— Senin yaşında terbiyeli bir çocuk
böyle bir paket bulunca ne yapar?
— Hemen sahibine koşturur, verir...
Ve oğlan, yerinden fırladı. Annesi
tramvayın hareketine mani olurken ne-
zakete paketi ihtiyar kadına ulaştırdı.
Şimdi zavalı Sacide, perişan bir hal-
de Beyoğlu caddesinde yürüyordu. Dük-
kânlarla giriyordu. Öteberi alıyordu.
Nereye gitsse kediye unutulmuş gibi yapı-
yordu. Fakat insanların ne kadar na-
muskârlığı tutmuş bugün! Mütemediyen
paketini kendisine iade ediyorlar.
Böylece, üzerine artık kâbus basarak,
ve yükünün ağırlığı altında adeta ezil-
rek Tünelle Galataya indi.
Bitkin bir halde Sirkeciye vardıği sı-
rada, ölü kediye garın emanetçisine tes-
lim etmek aklına geldi. Fakat emanetçi,
paketi içeri götürdükten sonra tekrar
gördü. Mütemediyen parmaklarla yok-
lamış:
— Aman hanım... Bunun içinde gali-
ba av eti var... - demişti. - Bizim yene-
cek şeyleri saklamağa yerimiz müsait
değil Soğuk dolabımız yapılmadığı için
idare ortahlığı kokutur diye bunları al-
mağı yasak etti.
Sacide, büyülenmiş gibiydi. Bu hay-
vandan kurtulamayacağını sanıyordu.
Boş arsaların, açık lağümların yanından
geçerken paketi fırlatmak istiyor; fakat
ya polis görür de şüphelenirse diye ko-
kuyordu.
Bir otomobile atladı. Bitmişti. Mahal-
lesine geldi. Fakat sokağının başında
durmadı. İki fersah ötede indi.
Taksi yetmiş kuruş yazdığı halde bir
lirayı bıraktı ve paketi de yere, ta kö-
şeye, şoförün göremeyeceğini tahmin et-
tiği bir tarafa bıraktı.
Sokakları dönmüştü. Görülmemişti.
Evine varmıştı elhamdülillah... Her ne
kadar yorgunsa da, bitkinise de mera-
nundu.
Kocasına:
— Aman sorma başıma gelenleri...
Savdım başımdan hayvanı amma ben

RADYO

Türkiye Radyodifüzyon Postaları
Dalga uzunluğu
Türkiye Radyosu 1648 m. 182 Kc./s. 120 Kw.
Ankara Radyosu
T. A. P. 31.7 m. 9465 Kc./s 20 K. W.
Ankara radyosu 31.7 metre kısa dalga
postası ile her gün yapılmakta olan ecebl
dillerde haberler nesriyatı programı:
Birinci servis İkinci servis
İranca Saat 12.00 Saat 17.30
Arapça » 12.15 » 17.45
Elence » 13.45 » 18.45
Fransızca » 14.00 » 21.00
Bulgarca » 14.30 » 18.30

PERSEMBE 25/1/940

TÜRKİYE SAATİLE

12.30 Program ve memleket saat ayarı,
12.35 Ajans ve meteoroloji haberleri, 12.50
Türk müziği: Yeni şarkılar ve türküler, çal-
anlar: Şerif İki, Hakkı Derman, Hasan
Gür, Hamdi Tokay, okuyunlar: Mahmud
Karındaş, Safiye Tokay. 13.30 Konuşma
(Kadın saatı), 13.45-14 Müzik: Karışık ha-
fif müzik (Pl.)

18 Program ve memleket saat ayarı, 18.05
Müzik: Radyo caz orkestrası, 18.40 Konuş-
ma (Sihhat saatı), 18.55 Serbes saat, 19.10
Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji
haberleri, 19.30 Türk müziği: Fasil heyeti,
20.15 Konuşma (Bibliyografya saatı), 20.30
Türk müziği: Safiye konseri (1) program:
Kendi repertuarı, 21.15 Müzik: Küçük or-
kestra (Şef: Necip Aşkın), 1- Oscar Fet-
ras: Rus müziğinden aksiler, 2- Walter
Noack: Köy hikâyeleri, 3- Dohnanyi: Rap-
sodi Do Major, 4- Breuer: İtalyan şarkısı,
5- Franz Doello: Parisin Madlen sokağın-
da, 6- Ziehrer: Aşık (Romans), 7- Heinz
Munkel: Kara Orman polkası, 8- Bece:
Serenad, 22.15 Memleket saat ayarı, Ajans
haberleri, ziraat, eşham - tahvilât, kambyo-
nuk borsası (fiat), 22.30 Müzik: Operet-
ler (Pl.), 23 Müzik: Cazband (Pl.), 23.25-
23.30 Yarınki program ve kapanış.

Ev, Apartıman
kiralamak için

«Akşam»ın KÜÇÜK
İLÂNLARI En süratli ve
en ucuz vasıtaadır.

de bittim... - diyordu.

Tam soyundu, dökündü ki, birdenbire
kapı çaldı. Sacidenin yüreği attı. Aç-
tı; bir de ne görsün? Şoför! Az daha
bayılacaktı.

— Bakınız, evinizi nasıl buldum...
Bakkala şeklinizi tarif etmem üzerine
burasını tarif etti... Sizin gibi bol bah-
şış veren hanımefendinin bu kadarlık
olsun bir hizmetinde bulunduğuma mem-
nunum...

Bir yirmi beşlik daha vermesi lâzım
geldi.

Artık hayvanı çöp tenekesine atmak-
tan başka çare kalmamıştı. Asabı par-
maklarla paketi çözdü. Fakat garip
şey... Bu tarzda mı sarmıştı ya... A...
İçinden bir kâğıt daha çıkıyor... Onu da
açtı.

Kocasile beraber, hayretle birbirleri-
nin yüzüne baktılar.

Âlâ kesilmiş, ayıklanmış bir kaz...
Kim bilir dükkânlardan hangisinde

başkasının paketile karışmış olacak!
Nakleden: Hatice Süreyya

Ve sonra yumuşayarak:

— Vicdandan, insaftan bahsediyor-
sunuz... Ah, Halide hanımefendi, kaç
zamandır ne kadar azap içinde bu-
lunduğumu bilemezsiniz... Siz esra-
rın yalnız bir kısmını biliyorsunuz.
Halbuki meselenin mabadi de var...
Bunu faş etmiyeceğinize dair bana
teminat verir misiniz?

— Can ve gönülden.
— Hidayet size her şeyi anlattı,
değil mi?

— Her şeyi... Kabahatini de, ceza-
sını da...

— Kalbi bana karşı nefretle dolu.
— Ya sizinkisi?
— Çıldırarak gibiyim.
— Onu seviyor musunuz?

— Alçaklıktır, namussuzluktur bel-
ki; fakat seviyorum... Bu aşk da be-
nim cezamdır. Şerefim! son haddine
kadar erimiş, tükenmiş sayıyorum...
Ne söylesem, kaç dereden su getirsem
nafledir... Hakikat, bütün çıplaklı-
ğı ile, iğrençliğile ortada... Beni al-
dattı; pek çirkin bir şekilde aldattı.
Kendisinden pek daha az kabahatli
olan sevgilisini öldürdüm; zira ondan
bir şey beklemiyordum. Rakibimin
cesedini denize attım. Halbuki sevdi-
ğim kadını korudum, karım olarak
şimdiye kadar muhafaza ettim.

— Bedbaht etmek için...
Bahriyelî, hazin hazin;

— Çok mu bedbaht? - diye sordu.
— Bilhassa evlâdı için...

— İşte en feci nokta burada ya...
Siz söylemek istediğim buydu. Ben
bu çocuğun bakımını namuskâr bir
kadına tevdi etmişim. Annesile gö-
rüştürüp görüştürmemek meselesini
sonradan tayin edecektim.
— Zavalı çocuk.
— On üç, on dört yaşlarında bu-
lunması icap ettiği bir sıradaydı; ben
İstanbulda bulunuyordum. «Şu kızın
izini arayayım!» diye düşündüm.
Annesile onu görüştürcektim. Fa-
kat tamir edilmez bir hata işlendiğini
öğrendim.
— Yavrucağız ölmüş mü?
— Hayır, kaybolmuş.

Kaptan, kendi kendine kızmış gibi,
âdeta haykırdı:
— Hanımefendi! Hayatta bazan
mukadderatın öyle marifetleri oluyor
ki... İnsan doğru yoldan ayrılınca
behemehal bir belâya çatıyor. Ben,
plânlarımı ustaca tertiplemediğim sa-
nyordum. Kız-teslim ettiğim balık-
çının karısı maceralara uğramış. Ko-
cası ölmüş. Dul kalan kadının iki
evlâdı olduğunu muhitte biliyordu.
Fakat nereye gittiğinden haberleri
yoktu. Araştırdım, tarastırdım; müs-
bet bir şey çıkmadı. Fevkalâde inki-
sara uğramışım. Karımın bu mese-
leden dolayı bir daha beni affetmi-

İSLÂM TARİHİNDE
Türk kahramanları

Tefrikl No. 34

Yazan: İskender Fahreddin

Rüyamda gördüm hazret! Bu kadın tekin değildir, eğer
onu affederseniz benim de içim rahat edecek

Parmaklıklar birdenbire durmuştu.
Maryana kendi kendine:
— Elbette beni dinleyenler vardır.
Diyor ve yalvarmadan kurtulmanın yol-
larını araştırıyordu.
Çüce o gece sabaha kadar mahzenin kapı-
sı önünde nöbet bekledi.
Ortalık aydınlanınca Haccaca koştı.
Halifenin veziri yeni uyanmıştı. Zira
çoktan odasına çekilmişti. Haccac odasına
yalnız yatıyordu.
Çüce efendisinin yanına yaklaştı:
İnadında sebat ediyor, dedi. Mahzene
götürdüm, işkaraları açıp kapattım... As-
lanlar saldırdılar.
Haccac birdenbire gözlerini oğuşturarak
bağırdı:
— Ne diyorsun? Maryana bütün geceyi
aslanlarla başbaşa mı geçirdi?
— Evet, hazret!... Siz öyle emretmediniz
mi?
Ve hemen Maryananın söylediklerini an-
latmağa başladı:
— (Benim ölümlümle İspanyanın bütün
esrarı mezara gidecek!) diye bağırdı. Onu
ölümünden kurtarırsanız, size, İspanya gibi
birkaç ülke daha kazandırmanın yolunu
göstereceğini söylüyor.
— Benim başka ülkelere ihtiyacım yok.
Koca Hindistan ayağımın dibinde... Beni
bekliyor. Ona son defa olarak geldi: Bu
gece koynuma girmezse başını vurduraca-
ğım...

Maryana İspanya hakkında
neler söylüyor?

Haccacın muhafızı ve nedimi Misbah da
kendisi kadar zalim ve gaddar bir adamdı.
Fakat, kadınlara işkence yapılmasına ta-
raftar değildi.
— Onlar sadece çiçek gibi koklamağa lâ-
yık mahîdüklerdi. Hırpalanma solarlar.
Derdli O, erkeklere karşı çok insafsızdı.
Efendisinin vur dediğini öldürürdü. (Mis-
bah olmasaydı, Haccacın sarayı mezbaha-
ya döner!) derlerdi. O, birçok kadınları,
ölümünden kurtarmıştı.
Misbah güçlü kuvvetli, iri yarı bir adam-
dı. Yaşı elliyi bulduğu halde sokakta ve at
üstünde dimdik yürür, bazen pehlivanlar-
la güreşmekten, onları yenmekten de zevk
duyardı.

Halife Velid birkaç kere onu yanına al-
mak istemiş de, Haccac:
— Bana Misbahı çok mu görüyorsunuz?
Diyerek, bu sadık adamını yanından ka-
çırmıştı.

Misbah o sabah, aslanlar mahzenine genç
bir kadının atıldığını duyunca, mahzene
koşarak, Maryanayı görmüş ve onunla ko-
nuşmuştu.

Maryana ona hakikati anlatmıştı.
— Hallifeye söz verdim... Ben onun göz-
desiyim. Vazifemi yapmadan buraya atıl-
dım. Benim Haccacın eline düşüğümü hal-
lîfeye gizlice haber verirden, seni Bağdada
vali yaptırırım.
Demişti.

Gerçek, Misbahın Bağdad valiliğinde gö-
zü vardı, o, Maryana ile konuşurken bu ar-
zusunu tekrarlamış, İspanyol dilber de bu
fırsatı kaçırmamak için Misbahın yardımını
istemişti.

Misbah, Maryananın: (Benim ölümlümle
bütün İspanyanın esrarı mezara gidecek!)
sözünde durmuştu. Genç kadına sor-
du:

— Sen bildiklerinin hepsini halîfeye an-
latmadın mı?
— Hayır. Henüz fazla konuşmak fırsatını
bulamamışım.
— Halîfeye yarar şeyler mi bunlar?
— Evet, hem halîfeyi, hem de bütün iş-
lâmları alâkadar eder.
— Bana söyleyemez misin?
— Hayır. Söyliyemem.
— Demek seni buradan kurtarırsam, be-

ni Bağdad valiliğine tayin ettirmeye çalış-
saksın, öyle mi?
— Evet. Söz veriyorum. Eğer bunu yap-
mağa muvaffak olamazsam, başımı keser-
sin!

— Bu kadar büyük yemine lüzum yok. Ben
şimdiye kadar bir kadının parmağını bile
kesmedim. Fakat, beni aldattığını anlar-
sam, seni halifenin gözünden düşürür ve
süründürürüm!

— Pekâlâ. Her cezaya razıyım.
— O halde biraz sabırlı ol! Seni aslan-
ların koynundan kurtaracağım!
Maryana acı bir tebessümle başını sal-
ladı:

— Yalnız buradaki aslanların koynundan
değil, yukarıdaki tilkinin pençesinden de
kurtarmalısın!...
— Merak etme, yavrum! Hele ben bir ke-
re gidip vaziyeti anlıyayım. Eğer Haccacı
kandıramazsam, o zaman seni buradan ka-
çırmım.

Misbah, Haccacın yanına gitti.
O günlerde Haccac, Misbahı Lübnan şeyh-
lerinin birinin zaviyesini basmağa gön-
derecekti.

Misbah iyi bir doğuşçu idi...
Adamlarını hazırlayıp yola çıkacaktı. Fa-
kat Maryana ile görüştükten sonra, bu ha-
reketini birkaç gün daha tehir etmişti.

Haccaca sordu:
— Lübnan şeyhinin kafasını mı istiyor-
sunuz?

— Evet. O köpeğin başını koparmadan
dönersen, senin başını kopartacağım.

— Peki. O halde bana üç gün daha mü-
saade deniz. Hazırklarım bitmedi. Üç gün
sonra yola çıkacağım. Onun başını kopar-
madan dönersen, dilediğinizi yapınız!

Haccac sevindi... Misbahın omuzunu ok-
şarak:
— Sen benim muhafızım olarak kaldık-
ça, ben, hiçbir zaman ölümünden yılmam.
Çünkü, sen benim yanmda iken, ölüm bana
yaklaşmıyor... diye söylendi.

Misbah efendisinin neşesini görünce da-
yanamadı:
— Aslanların koynuna atılmış bir çiçek
varmış, dedi, böyle zarif ve ince bir mahîl-
ka bundan fazla işkence yapmamanızı di-
leyeceğim.

Haccac birdenbire kaşlarını çatı:
— Nereden haber aldın, bunu sen?

— Rüyamda gördüm, hazret! Bu kadın
tekin değildi. Eğer onu affederseniz, içim
rahat edecek.

Misbah, herşeyden önce kendini düşün-
üyor ve Maryanayı affettirmeğe çalışıyor-
du. O bir kere mahzenden çıkarsa, Misbah
onu nasıl olsa kaçırmanın yolunu bulacak-
tı.

Zalim vezirin gaddar muhafızı, Bağdad
valiliğini aklına koymuştu bir kere. Marya-
nayı ne yapıp yapacak halifenin sarayına
götürmeğe çalışacaktı.

Haccac, çüceye verdiği talimatı unuttu:
— Artık yeter çektiği işkence... Odama
götürsünler onu...

Diyerek gümeğe bağladı.
Misbah yere eğilerek efendisinin dizini
öptü... Ve derhal sarayın zemin katına ko-
şarak, İspanyol dilberini aslanların ağzın-
dan kurtardı.

— Görüyorsunuz ki, seni kurtarmağa mu-
vaffak oldum. Eğer beni aldattırsan, tekrar
elime düşersin!

Maryana sevinliyordu. Bu merd ve sö-
zünde duran adama -elirle fırsat düşerse-
mutlaka bir iyilik yapmağa and içmişti.
Maryana mahzenden çıkınca:
— Nereye gidiyoruz?
Diye sordu.

Misbah:
— Hazret seni bekliyor, dedi, ölüm ceza-
sından affedildin!
(Arkası var)

Tuzak içinde Tuzak

Tefrika No. 45

Nakleden: (Vâ - Nâ)

Bahriyelî, coşkunlukla:
— Affetmek mi?... Affetmek ar-
zusuna kapılmak mı? Bundan ne
fayda hasil olur? - dedi.
— Vicdanımı rahatsız eden bu
mesele böylelikle kapanırdı. Karınızı
yanınıza alırdınız... Zira, biliyorum,
onu seviyorsunuz.
Halide Vildan, bu sözleri ağır ağır
söylemişti.
Korsanoğlu titredi. Parmakları
tekalles etti.
— Hem kin, hem aşk olur mu?...
Demin, kinden, nefretten bahsediyor-
dunuz... O benden nefret ediyor.
İhtiyar kadın, canlı bir hareketle
doğru oldu.
— Tabii nefret eder. Siz onun kal-
binde mütemediyen kanayan bir yar-
ranın kapanmamasına sebep oluyorsun-
uz. İyi düşünün. Kadıncığının bütün
ömüründe bir kere kapıldığı
zaaf için merhamet kapılarını kapa-
mışsınız. Belki de sukut etmesi için
kendini affettirecek bir mazeret
vardı. Öyle vaziyetler olur ki iyi ve
şefkatli bir ruh kendini bâdireye kap-
tırmaktan başka çare bulamaz. Hem
sonra siz, Hidayeti müdafaa etmek,

kayırmak üzere yanında bulunmu-
yordunuz. İnsanın hazinesi olunca ya-
nından ayırmaz. Fakat bu eski hata-
nın uzun uzadıya muhakemesi meş-
gul olacak değilim. Göz yaşları ile za-
man, her ikinizin de kabahatini sildi,
süpürdü. Suçlarınızı pek pahalı
ödediniz. Halbuki, ceza, iki taraf için
de devam edip duruyor. Rica ederim
beni insafia, itidalle dinleyin, Bur-
han bey! Kabahatli bir kadın ceza-
landırılabilir, fakat muztarip bir
anneye mütemediyen işkence edile-
mez!

Bahriyelinin göğsü, kabarıp iniyor-
du. Mukavemet göstermek tecrübe-
sinde bulundu.

— Rica ederim, bu bahsi kapata-
lım! - dedi.

— Hayır! Size bir vazifeden bah-
settim. Sonuna kadar bu emel peşin-
de yürüyeceğim. Söyliyeceklerimi din-
liyeceksiniz. Siz! İnsaf ve mantığım
emrettiği yola sevk edeceğim.

Bahriyelî:
— İnsaf ve mantık!... Bunlara ih-
tiyacım mı var sanıyorsunuz? - diye
âdeta haykırdı. - Benim hakkımda
hangisi tatbik edildi?

yeceğini düşünerek artık işi büsbüt-
tün serseriliğe vurdum. Cenubi Ame-
rikalarda dolaşmak üzere bir muka-
vele imzaladım. İstanbulu uğramıyor-
dum bile... Biliyorsunuz... İşlerimi
Rıdvan beye terk etmişim; o meşgul
oluyordu.

— Bizim Rıdvan bey mi?
— Evet... Gayet doğru bir insan-
dır.

— Cidden öyle... Benim de havale
ettiğim işleri gayet muntazam takip
etti. Çocuğu aramak vazifesini ona
mı havale ettiniz.

— Ona.
— Bir iz bulamamış mı?
— Hiç.

Halide Vildan hanım, kaşlarını çat-
mıştı:
— Felâket benim tahmin ettiğimden
de fevkindeymiş! - dedi.

— Mesuliyetimin büyüklüğünden
ürkerek vicdanımı sesini boğmağa
uğramıyordum. Boğamıyordum! Diğer
cihetten aşkım... Azapla aşk arasın-
da kavruluyordum.

— Vah vah... Halinden pek acıyo-
rum, dostum... E, şimdiden sonra ne
yapmak istediğinizi sorabilir miyim?
— Kendim de bilmiyorum.
— Öyleyse niçin İstanbulu dön-
dünüz?

(Arkası var)

Almanya, İtalyanın endişelerini izale etmeğe çalışıyor

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Şekildir. Sovyet hükümeti İtalyan nüfuz muntakalarını asla ihlâl etmeyecektir.

Almanyanın Belçika, Hollanda ve Danimarka istikametlerinde hareketlerine gelince, muhtırada böyle bir plânın İtalya tarafından itirazla karşılanmayacağı ümidi izhar edilmektedir. Muhtıranın 17 ikinci kânunda Almanyanın Roma sefaretî tarafından İtalyaya tebliğ edildiği söyleniyor.

Petit Parisien'in mütalâası

Paris 24 — Petit Parisien gazetesinde Charles Morice, Tuna - Balkan meselesini tedkik ediyor ve diyor ki:

«Galiçyada iki üç haftadanberi vaziyet değişmiştir. Almanya oraya bazı müsellâh unsurlara dayanan mütehasıslar göndermekle kalmamış, mühim miktarda muharip kıtaat da sevk etmiştir. Belki de Almanlar Sovyetlerin Balkanlara karşı her hangi bir hareketi hususunda İtalyayı temin etmek istiyor ve gene belki de Ruslar ilkbahar gelir gelmez Romanyadan Besarabyayı almağa karar vermiş olduklarından Almanlar Romanyaya karşı böyle bir hareketin yalnız Ruslar tarafından yapılmasını istemiyorlar.»

Romanya hududuna Alman kıtaatı gelmedi mi?

Londra 24 — Şarki Galiçyaya, Ro-

manya hududuna Alman askeri sevk edildiği hakkındaki haberleri Sovyet ve Nazi mahafili tezkibe devam ediyor. Burada görülen Almanların, o havalideki Alman ekaliyetinin Almanyanaya nakli ile meşgul oldukları bildirilmektedir.

Reuter ajansı bu tezkiple rağmen Rusların Çerkoviç - Lvov hattının kontrolünü Almanlara verdiklerini bildiriyor. Bu, yeni bir pazarlık neticesidir. Tuna nehri buz tuttuğundan Romanyadan Almanyanaya ancak bu demiryolu vasıtasıyla nakliyat yapılabilmektedir. Bu sebeple Çerkoviç - Lvov demiryolu Almanlar için büyük ehemmiyeti haizdir.

Almanya ile Balkanlar arasındaki iktisadî münasebetler

Bükreş 24 (A.A.) — (Havas:) Viyana Belediye reisi ve Almanya ile cennubu şarki Avrupası arasındaki iktisadî münasebetleri inkişaf ettirmeğe memur komitenin eski reisi Neubaue'ın Bükreşte bulunduğu malûmdur.

Bazı mahafilde kendisine Bükreşte daimî bir komiserlik tesis etmek fikri atfedilmektedir. Bu komiserlik hususî mahiyetini muhafaza etmekle beraber Alman elçiliğine irtibat halinde çalışacak ve Almanyanın Romanyadan yapacağı mübayaatla meşgul olacaktır.

Almanya, Balkanlarda arazi emelleri beslemiyor

(Baş tarafı 1 nri sahifede)

Stalin'e karşı giriştiği teahhüdüleri yerine getirmek fakat bunu yaparken de harbe meydan vermemektir.

Galiçya'nın Sovyetlerin elinde bulunan kısmına Alman kut'aları ve teknikileri gönderilmesinden maksad Romanya'ya karşı silâhlı bir tecavüz hazırlamak değil, Galiçya şimendiferleriyle muslihaneye bir şekilde Rumens petrolünün transitini temin etmekten ibarettir. İngiliz gazeteleri Romanya'nın bütün petrol ve çelik istihsalâtını hükümetin kontrolü altına koyan yeni Rumens kararnamelelerinden bahsettiler. Bu kararnamele Rumens devletine petrolü tamamıyla müsadere ederek imtiyazlı kumpanyaların itirazlarına ve bu kumpanyalarla aktedilen mukavelelere rağmen kime canı isterse ona satmak imkânını vermektedir. Bu kararnamele Rumens devletine Fransuz, İngiliz, Belçika ve Amerikan sermayeleriyle işletilen ve petrolü Almanyanaya satmak istemiyen yahut da evvelce petrollerini İngiltere ve Fransaya satmış olan kumpanyaların mukavemetini kırmak imkânını verecektir.

tir. Bundan sonra Rumens devleti petrol kumpanyalarını Almanyanaya mal satmağa icbar edebilecektir.

Binaenaleyh, Almanya Rumens devletini bu şekilde hareket etmesi için tazyik edebilecektir. Bu tedbirlerin ancak Alman tazyiki altında itihaz edildiğini ilâveye lüzum yoktur.

Kral Karol, bu tazyike şüphesiz ki memnuniyetle boyun eğmemiştir. Fakat memleketinin kara hududları üzerinde her tarafından tehdid altında bulunduğunu hissettiği için tehlikeyi bertaraf etmeğe çalışmıştır. Bununla beraber muvakkat bir zaman için yaptığı bu tahminin hilâfına olarak Romanya Almanyanın veya müştereken Almanya ile Rusyanın bir taarruzuna uğrıyacak olursa kimden yardım isteyecektir? İtalya Romanyaya bir Rus taarruzuna karşı yardım edecektir, fakat bir Alman taarruzu karşısında Romanya ne yapacaktır?

Hakkıatte Romanya ancak Fransanın, Rusyanın ve belki de Türkiyenin yardımına güvenebilir. Ancak müttfiklerin zaferi kendisine emin bir istiklâl temin edebilir.»

Sallada kış yüzünden harp durdu

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Sovyet tebliği

Moskova 24 (A.A.) — «Resmî tebliğ» Ukta ve Repola muntakalarında keşif kolu faaliyette olmuştur. Petrozavotsk muntakasında bazı piyade müfrezeleri faaliyette bulunmuşlardır. Karelide topçu ve keşif kolu faaliyette olmuştur. Sovyet hava kuvvetleri keşif ve bombardıman uçakları yapmışlardır.

Berlinde hiddet

Kopenhag 24 (A.A.) — «Politikens» gazetesinin Berlin muhabirine göre, Rusların hoparlörlerle Finlândiyahlara «Almanlar geliyor» diye hitap etmeleri Berlinde hiddet uyandırmaktadır.

Almanya, küçük çocuklara umacı olmak istememektedir.

Amerikalı tayyareciler

Helsinki 24 (A.A.) — İki bir menbâdan öğrenildiğine göre, 6 Amerikan tayyarecisi Finlândiyaya gitmiştir.

Londra 24 (A.A.) — Finlândiyaya İngiliz tayyaresinin muvasalat etmiş olduğu dair cenebî matbuatta çıkan haberleri Hava Nezareti ne teyid ve ne de tezkiz eylemektedir.

Helsinki 24 (A.A.) — Dün Danimarkalı doktor ve hastabakıcılardan mürekkep bir grup Finlândiyaya gelmiştir. İsvetçten gelen evvelki Danimarka

seyyar hastanesi daha evvel faaliyete geçmiş bulunmaktadır.

General Sterne Stalinin gözünden düşmüş

Riga 24 (A.A.) — Stefani ajansı bildiriyor: Riga'nın diplomatik mahfillerinde dolaşan bir habere göre, general Sterne Stalinin tamamen gözünden düşmüştür. Bunun sebebi gecenlerde Stalinin riyaseti altında Sovyet ordu kumandanlarının Moskovada akdettikleri içtima esasında generalin tarzı hareketidir. Söylendiğine göre bu toplantıda general Sterne ilkbahara kadar Finlândiya cephesindeki piyade kitalarını faaliyetinin durdurulması ve ileri mevzilerdeki kitaların geri alınması lüzumunda ısrar etmiştir.

Sovyet tayyarelerinin bombardımanı

Helsinki 24 (A.A.) — Suomussalmi civarındaki Hyrynsalmi hastanesinin bombardımanı iki doktorun ve dokuz hastabakıcının ölümüne sebep olmuştur. Ruslar bundan sonra sokaklar üzerinde alçaktan uçarak halkı mitralyöz ateşine tutmuşlardır. Rus tayyareleri 450 bomba atmış 10 bina tahrip etmişlerdir. Finler dokuz bombardıman tayyaresi düşürmüşlerdir. İsvetç gönüllüleri harekâta geniş mikyasta iştirak etmektedir.

KUÇUK HABERLER:

★ Vilâyet konağının yağmur borularını çalarken yakalanan Mustafa adında bir hırsız dün Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesinde üç buçuk ay hapse mahkûm olmuş ve mahkemede tevkif edilerek tevkifhaneye gönderilmiştir.

★ Sirkeçide bir otele aynı odada yatan arkadaşları Hacı Tim adında birinin elbisesini çalmaktan maznun Mehmed dün Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesinde sorguya çekilerek tevkif edilmiştir.

★ Denizyolları umum müdürü B. İbrahim Kemal Baybora Ankara'ya gitmiştir. Bir müddet evvel Ankara'ya gidip Tırhan yapurunun vaziyeti hakkında Münakalât Vekâletine izahat veren umum müdür muavinlerinden B. Yusuf Ziya Kalafatoğlu da geyrimize gelmiştir.

★ Galatada bayram yerinde Tefvik ve Mişon isimlerinde iki çocuk makaralı telden kayarlar makaraların kopmasıyla yere düşüp muhtelif yerlerinden yaralanmışlar, ikisi de tedavi altına alınmışlardır.

★ Dün öğle üzeri Fundıklıda tramvay telleri kopmuş, bu yüzden münakalât bir saat kadar sekette uğramıştır. İnsanca bir zayıf olmamıştır.

★ Göztepede oturan rençber Halli, sırtında bir çuval odunla merdivenlerden çıkarken düşmüş, ağır surette yaralandığından Nümune hastanesine kaldırılmıştır.

Eminönü Halkevinde köycülük konferansı

Belediye Reisi muavinini B. Rifat Yenâl bugün saat 17,5 ta Eminönü Halkevinde köycülük mevzuu etrafında bir müşahabe yapacaktır. B. Rifat Yenâl, bu mevzu etrafında bilhassa esaslı tedkikler yapmış, birçok idari tecrübeler geçirmiş bir idarecimiz olduğundan, bu müşahabesi büyük bir alâka ile dinlenecektir.

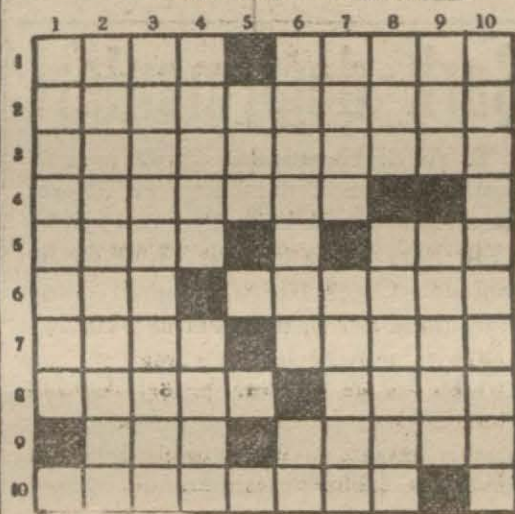
Güneş Klübünden:

Reisimizin vefatı dolayısıyla yeni idare heyetini seçmek üzere 28/1/1940 Pazar günü saat 10,30 (on buçukta) kongremiz toplanacaktır.

Sayın âzanın mezkûr gün ve saatte İstinye İstinye caddesinde 27 sayılı klüp merkezine teşrifleri rica olunur.

Ruzname: Yeni İdare heyeti intihabı.

BULMACAMIZ

Soldan sağa:

- 1 — Yanmış kömür - Arabın yalelîsi.
- 2 — Asker olıyanlar.
- 3 — Ters bir çocuk oyunudur.
- 4 — Sokak muharebelerinde kurulan si-

- 5 — Uzak - Raci.
- 6 — Hayvan gıdası - Kaim.
- 7 — Başına «M» gelirse maden demektir - Bir işe mahsuben peşin alınan para.
- 8 — İğreti dikiz - Başına «S» gelirse büyük konak olur.
- 9 — Ters kibritin iptidai şeklidir - Sonuna «N» gelirse silindirin içinde işler.
- 10 — Sinekleri öldüren bir ot.

Yukarıdan aşağı:

- 1 — Sınırlılık.
- 2 — Ticarethane.
- 3 — Hane taharri etmiyen.
- 4 — Kimyevi - Kir izi.
- 5 — Ters olduğun yerde dur demektir.
- 6 — Sitma - Sonuna «Z» gelirse fotoğraf makinesi önünde alınan vaziyettir.
- 7 — Birler - Tahsisat.
- 8 — Bir Arap harfinin okunuşu - Malcarı.
- 9 — Telefon nıdası - Başına «F» gelirse bir kadın ismi olur.
- 10 — Tasfiye.

Geçen bulmacamızın halli

- Soldan sağa:
- 1 — Dahaziyye, 2 — İcaraveren, 3 — Namütenahi, 4 — Dils, Liman, 5 — Aba, İhlâs, 6 — Rica, Em, As, 7 — Asır, Perhî, 8 — De, On, Mall, 9 — Abab, Kesbi, 10 — Mal, Taktik.

Yukarıdan aşağı:

- 1 — Dindaradam, 2 — Acalibseba, 3 — Hamlaci, Al, 4 — Arûs, Arob, 5 — Zat, 6 — İvelhep, Ka, 7 — Yenilmemek, 8 — Arama, Rast, 9 — Dehasahibi, 10 — Enin, Silik.

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Enebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1400 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olıyan cenebi memleketler; Seneliği 2600, a'tı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebliğ için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Zilhicce 15 — Kasım 79

8. İmsak Güneş Öğle İkinci Akşam Ya'tı
E. 12,20 2,03 7,11 9,45 12,00 1,35
Va. 5,35 7,18 12,26 15,01 17,16 18,50

İdarehane: Babıâli civarı Acımsuluk sokak No. 12

Sahibi: Necmeddin Sadak
Umum neşriyat müdürü: Şekret Rade
Akşam Matbaası

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlanları

- 1 — Kandilli Sürp Arakelos Ermeni kilisesi ve mektebi ve mezarlığı vakfı.
- 4 — Burgazadası Ayayorgi manastırı vakfı.
- 5 — Büyükkada Ayayorgi manastırı vakfı.
- 6,7 — Büyükkada erkek ve Heybeliada kız Rum yetimhaneleri vakfı.
- 11 — Kuzguncuk Sürp Lusavoriç Ermeni kilisesi vakfı.
- 12 — Kartal Sürp Nişan Ermeni kilisesi ve mektebi ve mezarlığı vakfı.
- 14 — Kınahada Panalya Rum kilisesi ve mezarlığı vakfı.
- 15 — Beykoz Sürp Nigagos Ermeni kilisesi ve mektebi ve mezarlığı vakfı.
- 16 — Hapdarpaşa - Kadıköy ve havallisi Musevi Sinagoğu ve mektebi ve mezarlığı vakfı.
- 24 — Beykoz Ayaparasevi Rum kilisesi ve mezarlığı vakfı.
- 25 — Paşabahçe Ayakostantin Rum kilisesi ve ayazması ve mezarlığı vakfı.
- 26 — Heybeliada Rum ruhban mektebi vakfı.
- 28 — Heybeliada Panalya namı diğer Çam manastırı vakfı.
- 29 — Burgazadası Hıristos manastırı vakfı.
- 30 — Kınahada Hıristos manastırı vakfı.
- 31 — Heybeliada Ayatiryada namı diğer Tepe manastırı vakfı.
- 25 — Büyükkada Hıristos manastırı vakfı.
- 33 — Büyükkada Aya Nikola manastırı vakfı.

Heyetlerce idare olunan vakıflardan semtleri ve isimleri yukarıda yazılı vakıflara 2762 - No. 11 vakıflar kanunu ile nizamnamesine ve oibapdaki talimatname hükümlerine tevkiyen tek mütevellî tayin edileceğinden istekillerin 31/1/1940 tarihine kadar Kadıköy vakıflar müdürlüğüne alelülul müracaatları ilân olunur. (384)

Belgrat devlet orman işletmesi revir âmirliğinden:

- 1 — İstanbul, Belgrat devlet ormanının Kurtkemerî deposunda istif edilmiş (218) iki yüz on sekiz adet meşe traversi ve (68) altmış sekiz metre mikâp (989) desimetre mikâp mamul meşe kerestesi açık arttırma ile satılacaktır.
- 2 — Travers ve keresteleri görmek için ormanın Kurtkemerî deposuna, şartnameyi görmek için de tatil günlerinde maada her gün İstanbul Orman müdürlüğüne ve Belgrat Revir âmirliğine müracaat edilmesin.
- 3 — Meşe traverslerinin beher adedinin fiati (170) kuruş, mamul meşe kerestesinin beher metre mikâbı (17) on yedi lira tahmin edilmiştir.
- 4 — İstekillerin % 7,5 muvakkat pey akçelerle 26/1/1940 günü saat (11) de Büyükdere Bahçeköy Orman fakültesi binasındaki revir merkezine müracaatları ilân olunur. (255)

Ziraat Vekâletinden

Orak makinesi, Harman makinesi, Traktör ve Bileği makinesi alınacak

- 1 — Ziraî kombinalar kurumu ihtiyacı için orak makinesi, harman makinesi, bileği makinesi ile traktör alınacaktır.
- 2 — Bu makinelere ait fennî şartnameler ziraî kombinalar kurumu müdürlüğünden parasız olarak verilir.
- 3 — İstekillerin şartname almak üzere Ankara ziraî kombinalar kurumu müdürlüğüne müracaatları. (6351) (10922)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi İlanları

Muhammen bedeli 10950 lira olan 730000 adet rakkamlı işaret çivisi 4/3/1940 pazar-tesi günü saat 15.30 da kapalı zarf usulü ile, Ankara'da idare binasında satın alınacaktır. Bu işe girmek isteyenlerin (821.25) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikalari ve tekliflerini aynı gün saat 14.30a kadar komisyon teşkiline vermeleri lâzımdır. Şartnameler parasız olarak Ankara'da Malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve sevk şefliğinden dağıtılacaktır. (455)

Ankara Belediyesinden

- 1 — Ankara mezbahasında kesilen ve kesilmiş olarak gelen hayvanatın et ve sakatat nakliyat işinin tarifine göre yapılması 1 Mart 1940 tarihinden itibaren üç sene müddetle kapalı zarf usulü ile arttırmağa konulmuştur.
- 2 — Muhammen bedeli 95.000 liradır.
- 3 — Muvakkat teminat 6.000 liradır.
- 4 — Şartname ve tarifeshi 4,75 lira mukabilinde her gün encümen kaleminden te-darik olunabilir.
- 5 — İhalesi 6/2/1940 salı günü saat 11 de yapılacağından istekillerin usulü dairesinde teklif mektuplarını zikredilen günde saat ona kadar encümene vermeleri ilân olunur. (545) (307)

Inhisarlar müfettiş muavinliği müsabaka imtihanı

İnhisarlar idaresinde münhal 100 lira ücretli müfettiş muavinlikleri için 15/Mart/1940 cuma günü saat onda Sirkeçideki teftiş şubesi binasında Hukuk, Mülkiye, Yüksek Ticaret ve İktisad mekteplerinden mezun talipler arasında bir müsabaka imtihanı yapılacak ve muvaffak olanlardan lüzumu kadari derece sırasile münhallere tayin edilecektir. Taliplerin iki Mart/1940 cumartesi saat 13 e kadar bir istida ile umum müdürlüğe müracaat etmeleri lâzımdır. Aranılan şartlar, ve müracaat istidasına bağlanacak vesikalarla imtihan programı tafsilatla müracaat müddeti zarfında umum müdürlükten şifahi ve posta ile tahriren istenebilir. (560)

Memur ve daktilo araniyor

Zonguldak'ta bir kömür müessesesinde çalışmak üzere iyi Fransızca bilen bir memur ile yine Fransızca bilen ve seri yazan bir daktiloya ihtiyaç vardır. Verilecek maaş baremin (8) inci derecesine kadardır. İstekillerin hamil buldukları vesika asıl veya suretlerle tercümei hal varakalarını en geç 5/2/1940 tarihine kadar Zonguldak Posta kutusu (21) e göndermeleri ilân olunur.

Kiralık mağaza

Yeni Postane caddesinde eski Tayyare Piyango Müdürlüğü binasının altında bulunan mağaza; 1 veya ayrı ayrı 2 mağaza halinde kiraya verilecektir. İsteyenlerin şartları öğrenmek üzere karşısındaki Mercanof hanında bulunan YÜNİŞ İstanbul deposuna müracaatları.

Selânik Bankası

Tesis tarihi: 1888

İdare merkezi:

İstanbul (Galata)

Türkiye şubeleri:
İSTANBUL, (Galata, Yenicaşı)

MERSİN

ADANA Bürosu

Yunanistan şubeleri:
SELÂNİK, ATINA

Her türlü Banka

muamelâtı

Kiralık kasalar.

ANAPİYOJEN

Dr. İhsan Sami

İstreptokok, istaflekok, pnömokok, koli, Piyosiyanklerin yaptığı çubun, yara, akıntı ve cild hastalıklarına karşı çok tesirli taze aşdır.

ZAYI — Eminönü Malmüdürlüğünde mağazında kullandığım tablik mühürünü kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Hatice Güllük

ZAYI — 929-930 ders yılında Davudpaşa ortaokulundan aldığım tasdiknameyi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. 90 numarada mukayyed Yaşar Gündüz

Dr. Suphi Şenses

İdrar yolları hastalıkları mütehassısı Beyoğlu Yıldız sineması karşısı tramvay durağı Lekler Apt. Tel: 43924

Yavrunuz, Saadetinizdir ...

TABIATIN ÖLCÜSÜ

Onun gülbüz ve sıhhatli yetişimi; tabiatın tıpkı bir yavru gibi sine sinde yetiştirdiği saf ve normal gıda ile mümkündür. Her anne tabiatın insanlara bahşettiği bu kudret güzelliğinden istifadeyi geri bırakmamalıdır.

ÇAPAMARKA

Müstahzaratında bu hassa tamamen mevcuttur.
Beşiktaş ÇAPAMARKA Tarihli tesisi 1915

VIROZA

PATI KULLANINIZ

Her türlü yanıkları, kan çıbanlarını, meme iltihaplarını ve çatlakları, koltuk altı çıbanlarını, dolama, akneler, ergenlikler, traş yaraları, çocukların ve büyüklerin her türlü deri iltihaplarını en erken ve en emni tedavi eder. VIROZA mikrobun yaşamasına mâni olur.

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı İstanbul
Levazım Amirliği satınalma komisyonundan:

- 1 — Mazotla çalışır 65 beygir kuvvetinde 4 dizel motörünün 12/2/940 pazartesi günü saat 15 de kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır.
- 2 — Tasarlanmış tutarı 17770 lira ve ilk teminatı da 1333 liradır. Şartnameleri komisyondadır. Alınabilir.
- 3 — İstekliler kanuni vesikaları ve ilk teminat mektupları veya vezne makbuzlarını havi kapalı zarflarını o gün saat tam 14 de kadar Galata Mumhane caddesi İbrahim Rifat Han 2 kattaki komisyona getirmelidirler. (579)

**MODELÇİ ve LOKOMOTİF
TAMİRCİSİ ARANIYOR**
Türkiye Demir ve Çelik fabrikaları
Müessesesi Müdürlüğünden:

Birinci sınıf iki modelci ile, bir tecrübeli Lokomotif tamir postabaşısı alınacaktır.
Tecrübe neticesinde gösterecekleri ehliyete göre 400 - 500 kuruş yevmiye verilecektir.
İsteklilerin vesikaları ile birlikte 1/2/1940 tarihine kadar Karabük'teki müessese müdürlüğüne müracaatları ilân olunur.

NEVROZİN

ANİ TESİR

*Baş, Diş, Nezle, Grip,
Romatizma, Soğuk
algınlığı, Kırıklık
ve bütün ağrıları derhal keser.*
Lüzumunda günde 3 kaşe
alınabilir.

PETROL NIZAM
Saç bakımı

Güzelliğin en birinci şartıdır.

Şark değirmenleri

T. A. Ş. Hissedarlar heyeti umumiyesi nizamnamei dahilinin ve Ticaret kanununun maddelerine uyarak 18 Mart 1940 Pazartesi günü saat 15,30 da İstanbul'da Ömer Abid hanındaki daire mahsusada adı surette toplanacaktır.

Görüşülecek işler

- 1 — 1939 senesi muamelâtına ait meclisi idare ve murakip raporlarının okunması, kabul ve tasdiki.
- 2 — 1939 senesi bilanço ve kâr zarar hesabının tasdik ve meclisi idarenin ibrası.
- 3 — B. Hüseyin Erkanın vefatı dolayısıyla ihilâî eden meclisi idare azalığına muvakkaten intihap edilmiş olan bay Hasan Erkan'ın azalığının tasdiki.
- 4 — Nizamnamei dahilinin 13 ncü maddesine göre meclisi idare azalarının yeniden seçilmesi.
- 5 — Yeni yıl için murakip seçilmesi ve ücretinin tayini.
- 6 — Meclisi idare azalarının şirketle muamele ticariyede bulunabilmeleri ve şirketin yaptığı muamele ticariye nevinden muamele yapabilmeleri için Ticaret kanununun 323 ve 324 ncü maddelerine göre lâzım gelen izin verilmesi.

En az 30 hissesi olup da heyeti umumiyeye girmek isteyen hissedarların hisse senetlerini, nizamnamei dahilinin 26 ncü maddesine tevfiğin, toplanma gününden evvelki 10 gün içinde şirket kasalarına bırakmalarını veya bankalardan alacakları makbuzları getirmelerini dileriz.

HEYETİ İDARE

İzona
SAÇ SABUNU
Saçlarınızı muhafaza için harikâde tesirini ilk kullanışta göreceksiniz.
30 Kuruştur

**Sandalya tahtaları
(OTURAK KONTROPLAKDAN)**
Halls Viyana mah. Ayaspaşada
Park Otelî ittisalinde Harîd Ko-
nak sokak 7 numaralı dükkâna
müracaat. Telefon: 40943.

RADYOLİN

Sabah, öğle,
akşam
Her yemekten sonra

Günde 3 defa dişlerinizi muntazaman fırçalayınız.

PROTEJİN

Gençleri

FRENGİ ve BELSOĞUKLUĞU

Afetinden Koruyan yegâne ilaçtır.

ODEON

Yeni çıkan plaklar
BİRSEN ALAN

- 270335 No. BİR AN - Tango Müzik: Necib Celâl
GÜNLER - Tango > > >
KÜÇÜK MELÂHAT
270332 No. YÜZÜ GÜZEL BENLİ - Gazellî Beste:
USANDIM ARTIK DOSTLAR - Hasan Güler
NEDİME BİRSES
270331 No. FATOŞ EVLER YAPTIRMIS - Hicazkâr türkû
HÜRÜNÜ - Kastamonu oyun havası
REFİK BAŞARAN
270337 No. KARŞI DAĞDA SIRA BADEMLER - Halk şarkısı
KARADIR KAŞLARIN > >

Tıp Fakültesi Dekanlığından

Almanya vesair yabancı memleketlerde müntezir tabii mecmualar abone suretile satın alınacaktır. Bir sene zarfında takriben 4500 lira kıymetinde olan mecmuaları vermeye talip olanların şartlarını bildirmek üzere Tıp fakültesi kalemine müracaatları ilân olunur. (574)

Asipirol Necati yerli Aspirin değildir.

Esas harçiden getirilmiş, tablet şekline konmuş ve Avrupa mamulâtının fevkindedir.

Bahçekapı Salih Necati

FOSFARSOL
KAN, KUVVET İŞTİHA Şurubu

FOSFARSOL, Kanın en hayati kısmı olan kırmızı yuvarlacıkları tazeliyerek çoğaltır. Tatlı iştah temin eder. Vücut devamlı gençlik, dinçlik verir. Sinirleri canlandırarak asabi buhranları, uykusuzluğu giderir. Muannid tıbbazlarda, barsak tembelliğinde, Tifo, Grip, Zatiirriye, Sitma nekahatlerine, Bel gevşekliliği ve ademî iktidarda ve kilo almakta sayani hayret faldeler temin eder.

FOSFARSOL'ün Diğer bütün kuvvet şurublarından üstünlüğü DEVAMLİ BİR SURETTE KAN, KUVVET, İŞTİHA TEMİN ETMESİ ve ilk kullananlarda bile tesirini derhal göstermesidir...

Sıhhat Vekâletinin resmî müsaadesini haizdir. Her eczanede bulunur.